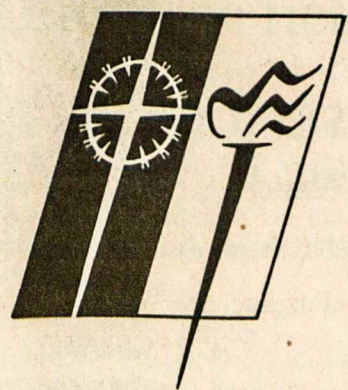




TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 28 (2523) 1998 LIEPA-JULY 7

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT.

L5C 1T3, CANADA

NUMERIO KAINA - \$1

Yra dėl ko netylėti

Turbūt tik žydai turi gerą atmintį, sugeba ją išsaugoti ir perduoti iš kartų į kartas. Ir yra dėl ko – tautžudystė negali būti niekada pamiršta.

IZRAELIS, kone svarbiausias dėmesio centras šių dienų pasaulyje, praeitą pavasarį džiaugsmingai paminėjo savo 50 metų nepriklausomybės šventę. Po ilgaamžių persekiojimų ir vos kelerius metus trukusių žudynių Europoje, pareikalavusių milijonus nekaltų gyvybių, žydų džiaugsmas suprantamas. Kodėl anuomet taip atsitiko, kokia iš tikrųjų buvo tos baisios tautžudystės priežastis, nustatys ateities istorikai, ramiai laiko perspektyvoje išnagrinėję visus faktus ir duomenis. Šiandien istorinė Pažadėtoji žemė, pražyduši nebesuskaiciuojamais simboliais, veda savo tautą laisvės ir nepriklausomybės keliais, nors kliūčių ir užvarų nemažiau kaip džiaugsmo. Ir tai gal tam, kad tauta budėtų, kad jaunosios kartos grįdintųsi, ateitį sau skintųsi įtemptu darbu ir kova už savąją tautą. Kai kur nors kitur per daug jau lengva ranka atmetamas tautiško klausimas, kritikuojamas kaip pasenęs, atšokęs nuo modernaus ir sumažėjusio pasaulio, dėl to gal jau ir pamirštas – tereikėtų tada tik atidžiau žvilgtelti į žydus, kovojusius ir tebekovojančius ne už ką kitą, o tik už savo tautos išlikimą, už jos gerovės kėlimą. Turbūt nekylsim pasakę, kad jie puikiai supranta vieną svarbų dalyką – jei išnyks tauta, išnyks ir valstybė. Ilgaamžės tautos, kūrusioms savas valstybes, kitaip įsitikinti, atrodo, nebūtų rimtesnio pagrindo.

KA MES, lietuviai, darome ir darysime, kad nei dabar, nei ateityje nepamirštume savo tautos naikimo, išjudinto tų pačių diktatūrinių sistemų, kurių replės traiskė ir žydų tautą? To naikimo dienos toli gražu dar ne istorinės. Dar gyvena tūkstančiai nukentėjusių arba tų bausių įvykių liudininkų. Kad nepamirštume, kad sugebėtume iš kartų į kartas perduoti tą mūsų tautos naikimo tragediją, neužtenka nukentėjusių šauksmo, nes dėl tardymų, trėmimų bei žudynių nukentėjo visa tauta, praradusi daug neapkeičiamų patriotinių jėgų. Užtat sutartinai apie tai kalbėti turėtų visi lietuviai, atskleisti tiesą, nepaisant, kad ji kai kuriems nėra ir nebus maloni. Tik tokia aiška nuostata atstatytume bent jau moralinę skriaudą, kurią dar jaučia išlikusieji arba nužudytųjų artimieji bei palikuonys. Prieš 50 metų 1948 m. gegužės 22-27 d.d. komunistinė LTSR valdžia, vadovaujama A. Sniečkaus, įvykdė pačius didžiausius savo tautiečių trėmimus į Sibirą. Tas įvykis, kaip ir 1941-mųjų, yra sukrečiantis, niekada nepamirštinas ir baises ne vien tik dėl nusikaltimo prieš žmoniją. Jis baises ir šlykštus dar ir dėl to, kad savi išėjo prieš savuosius, kad tautos tragedijos šaltose ūkanose kai kas ieškojo ir surado sau šiltesnių vietelių, kažkas džiaugėsi, kad tremtiniai palieka tuščias sodybas ir namus. Štai kur pati didžioji mūsų tautos tragedija – ne skaičiai, ne datos, bet tautos dūris sau į pašonę. Ar žydai anomis sąlygomis būtų šitaip elgęsi su savaisiais? Klausimas būtų naudingas apžvelgiant skirtingus požūrius į tautą iš esmės ir tautiškomą šiuolaikiniame pasaulyje. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Kritikavo Helsinkio federaciją

Užsienio reikalų ministeris Lloyd Axworthy pasakė pagrindinę kalbą Otavoje birželio pabaigoje įvykusioje tarptautinėje žmogaus teisių konferencijoje. Jis pranešė, jog Kanada yra viena iš mažiausiai valstybių, kuri priima pabėgėlius. Pernai buvo priimta net 15,000.

Tačiau Tarptautinė Helsinkio žmogaus teisių federacija pareiškė, jog Kanadoje pabėgėliams nėra pakankamai teisių garantijų, juos apginančių nuo deportacijos ir kankinimų grėsmės jiems grįžus į savus kraštus. Taip pat buvo pastebėta, kad nebaudžiami nacių karo nusikaltėliai, gyvenantys Kanadoje. Turėtų būti atimta pilietybė dalyvavusių žmogaus teisių pažeidimuose Antrojo pasaulinio karo metu.

Paveldo ministerės Sheila Copps suauktoje Kanados ir 21 kitų valstybių kultūros ministerių konferencija įvyko Otavoje birželio 29-30 d.d. Suvažiavimo tikslas buvo sudaryti nuolatinę kultūros ministerių tarybą, kuri rūpintųsi kultūros išlaikymu, stengiantis pristabdyti per didelę "globalizaciją ir suamerikonišumą" kraštų, dalyvaujančių pasaulinėse prekybos sutartyse.

Akstiną šiai iniciatyvai davė Pasaulio prekybos organizacijos (WTO) nutarimai, užkertantys kelią Kanados pastangoms apginti kanadiškus žurnalus, kurie nukentė nuo pigios JAV konkurencijos. JAV žurnalai, spaus-

dinami su kanadiškais skyriais, pritraukia daug skelbimų iš Kanados firmų. S. Copps žada smarkiai apmokestinti tokius skelbėjus.

Iš didžiųjų valstybių konferencijoje nedalyvavo JAV, Japonija, Kinija, Prancūzija ir Vokietija.

Ontario sveikatos ministrė Elizabeth Witmer pranešė, kad sveikatos priežiūros institucijoms bus skiriama daugiau, negu anksčiau paskelbta – iš viso \$207 mln. Bus įsteigti du vėžio gydymo centrai ir širdies ligų centras Toronto apylinkėse. Bus skiriama \$165 mln. 10-ties ligoninių remontui, didinant suvažiavimų skyrius, operacinių bei kritiškų būklėje esančių ligonių palatų skaičių.

Lėšų paskyrimas apskaičiuotas pagal numatytą gyventojų skaičiaus augimą. Tikimasi, kad Toronto miestas padidės 3% per sekančius 5 metus, o apylinkėse gyventojų atsiras 17% daugiau.

Ontario provinciją pralengs tik Britų Kolumbija išlaidomis dėl sveikatos priežiūros, tačiau ji turi žemiausią skaičių slaugių Kanadoje. Iš viso Kanadoje kasmet išleidžiama \$76.6 bln. už sveikatos priežiūrą. Britų Kolumbijoje tas skaičius siekia \$2,640.50 už vieną asmenį, Ontario – \$2,605.58, Niufaundlande – \$2,182.77.

Šeimos gydytojų daugiausia (Nukelta į 8-tą psl.)



Panevėžio tautinių šokių moksleivių grupė "Grandinėlė", dalyvavusi tarptautiniame festivalyje Kvebeko provincijoje 1998 m. birželio 24 – liepos 5 dienomis. Viršuje – šokių aprangoje, žemiau – išvykoje prie Niagaros krioklio Ontario provincijoje su palydovu torontiečių Vytautu Taseku

Nuotr. V. Kulnio

Tautžudystės ir atsparos reiškiniai

Okupantų sprespuda ir lietuvių priešinimasis pokario Lietuvoje

JUOZAS VITĖNAS

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras šiais metais išleido "Genocido ir rezistencijos" žurnalo 1(3) numerį, kuriame įdėti šešių autorių straipsniai ir archyvinė medžiaga.

Juozas Banionis straipsnyje "Devintojo dešimtmečio Lenkijos lietuvių politinio gyvenimo bruožai – KGB bylos "Tramplynas" puslapiuose" aiškina Suvalkų trikampio ir visos Lenkijos lietuvių vaidmenį išeivijos kovoje už Lietuvos laisvę. Tuo metu (1980), iškilus Lenkijoje "Solidarumo" sąjūdžiui, Lietuvos KGB rūpėjo jo poveikis Lietuvoje. Lenkijos Saugumui kėlė nerimą Suvalkų trikampio ir Varšuvos lietuvių. Todėl abiejų šalių Saugumas bendradarbiavo. Lenkijos Saugumas buvo parengęs septynių punktų dokumentą apie "kai kuriuos Lenkijos Liaudies Respublikos lietuvių nacionalizmo aspektus", kuriame minimos organizacijos, dariusios įtakos Lenkijos lietuviams: VLIK, PLB, BALF, Šv. Kazimiero kolegija Romoje, Lietuvių kunigų sąjunga, Vatikano, "Amerikos balso" ir "Laisvės" radijai bei kai kurie jų darbuotojai. Lenkijos lietuvių taip pat siekė palaikyti ryšius su LTSR žmonėmis, ir taip Suvalkų trikampis buvo tapęs "tramplynu" arba Rytų ir Vakarų lietuvių bendravimo vieta.

Arvydas Anušauskas straipsnyje "Du KGB slaptosios veiklos aspektai" rašo apie sovietų vestą technologijos šnipinėimą ir kovą su Lietuvos nepriklausomybės šalininkais. Lietuvos KGB mėgino technologiniam šnipinėjimui pasinaudoti ir išeivijos lietuviais, kurie dirbo karinėse-pramoninėse institucijose, universitetuose, bet, anot straipsnio, šiuo metu nėra informacijos, kad bū-

tų ką nors apčiuopiamo pasiekę.

Kovoje su Lietuvos nepriklausomybės šalininkais Lietuvos KGB daug dėmesio skyrė VLIKui, siekdamas sukompromituoti organizaciją ir jos veikėjus, bet, kaip pripažino pats KGB, išsiskverbti į jį buvo beveik neįmanoma. Todėl KGB apie VLIKą rinko medžiagą iš jo aplinkos žmonių per Amerikoje gyvenančius ar iš Lietuvos atsistius agentus.

Dar prieš Sąjūdžio gimimą KGB buvo numatęs legalios opozicijos Lietuvoje atsiradimą ir buvo pastebėjęs, kad ją skatina "Santaros-Sviesos" federacija, o jos skleidėjais Lietuvoje laikė rašytojus, menininkus, mokslininkus. KGB stengėsi sąjūdžio stiprėjimą sulaukyti, bet nedaug ką galėjo padaryti.

Juozas Starkauskas straipsnyje "Čekistai pasieniečiai Lietuvoje pokario metais" rašo, kad jie atliko dvigubą vaidmenį: neleidė rezistentams susisiekti su užsieniu ir kartu veikė kaip vidaus kariuomenė. Nepaisant jų pastangų, partizanai iki 1947 m. palaikė ryšį su Vakarais dažniausiai per Lenkiją, tačiau tuomet jų pabaigoj pereiti Lenkijos Lietuvos sieną buvo labai pavojinga, todėl J. Lukša su draugais ėjo per Rytprūsių-Lenkijos sieną. Straipsnyje aprašomi sienos sutvirtinimai, pasienio būrių išdėstymas, kova su partizanais.

Kęstutis Kasparas straipsnyje "Okupantų veiksmai siekiant demoralizuoti ir dezorganizuoti pasipriešinimą 1945 m. vasarą" aiškina, kad "Vokietijai 1945 m. kapituliuavus, galutinai buvo palaidotos viltys susilaikyti greitai išlaisvinimo. Todėl imta splioti, kiek laiko gali trukti sovietų okupacija. Taip pat buvo jaučiamas nuovargis, nuolat gyvenant pavojuje. Sovietai tai išnaudojo partizanams demoralizuoti paskelbdami amnestiją. Tačiau ji nebuvo sėkminga. To-

dėl jie ėmėsi priemonių partizanams paveikti: sumamos šeimos ir giminės, rengiami mitingai išaiškinti amnestijai, rašomi laišakai. Dalis partizanų patikėjo pažadams, kad jie nebus nubausiti, kiti bandė pasiaukoti šeimai apsaugoti. Taip pat vadų tarpe išsiskyrė nuomonės: vieni buvo už laisvą partizano apsisprendimą, kiti, kad be leidimo apsisprendę, būtų baudžiami. Tuo pačiu metu buvo kovojama su partizanais, didinamos karinės jėgos. 1945 m. turėjo būti partizanų kovų pabaiga, bet pasiūlymų dalyvauti sugebėjo jo ataką atlaikyti.

Saulius Grybkauskas straipsnyje "Lietuvos vyriausybės reakcija į nacistinės Vokietijos politiką Klaipėdos krašto lietuvių atžvilgiu (1939.03.23-1940.06.15)" aiškina, kad Vokietijai okupavus Klaipėdos kraštą, Lietuvos vyriausybė siekė pagerinti tenyčių lietuvių gyvenimą, bandydama įsteigti lietuvišką mokyklą. Tam nepasisekė, buvo siekiama įsteigti lietuvių kultūros draugiją, vėliau – Lietuvos piliečių draugiją ir leisti laikraštį, bet ir tai nepasisekė. Lietuvos vyriausybė taip pat rūpinosi išlaisvinti įkalintus lietuvių ir sustabdyti trėmimus į Lietuvą.

Arūnas Bubnys straipsnyje "Lietuvių viešojo policija ir policijos batalionai (1941-1944)" gana išsamiai apžvelgia jų steigimą, organizaciją, ir pavaldumą vokiečių karinei bei civilinei valdžiai. Lietuvių policija ne tik palaikė kraštą tvarką, bet ir buvo vokiečių pamažu panaudojama kariniams reikalsams. Pradedus prievartiniam policijos siuntimui į frontą, padidėjo dezertyravimas.

Rašinyje atskirai aptariami lietuvių policijos batalionai, kurie daugiausia buvo suorganizuoti iš 1941 m. sukilėlių-parti-

(Nukelta į 2-rą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Antras ŠAS pareigūno vizitas

Gegužės 18 d. Lietuvoje lankėsi Šiaurės Atlanto sąjungos (NATO) generalinis sekretorius Xavier Solana. Jis susitiko su prezidentu Valdu Adamkumi, užsienio reikalų ministru Algirdu Saudargu, krašto apsaugos ministru Česlovu Stankevičiumi ir Lietuvos ambasadorium prie ŠAS Linu Linkevičiumi. Pokalbyje su prezidentu jis gerai įvertino Lietuvos užsienio politiką, santykius su kaimynėmis. Dėl Lietuvos patekimo į ŠAS X. Solana nepasakė nieko konkretaus, tik pakartojo, kad ŠAS durys lieka atviros visiems.

Seime jis susitiko su seimo pirmininku Vytautu Landsbergiu bei užsienio ir saugumo komitetų vadovais, o rytojaus dieną vyko į Latvijos sostinę.

Prezidentas Austrijoje

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus birželio 18-22 d.d. lankėsi Austrijoje. Vienoje jis dalyvavo ŠAS (NATO) suvažiavime, lankėsi Lietuvos ambasadoje ir bendravo su jos darbuotojais, praneša ELTA.

Zalcburge V. Adamkus dalyvavo trečiajame Rytų ir Vidurio Europos valstybių ekonominiame suvažiavime, kuriame skaitė pranešimą, apibūdinantį Lietuvos ekonomiką ir jos plėtros perspektyvas. Jis susitiko su Austrijos prezidentu Thomas Klestil. Pastarasis tvirtino, jog Austrijai pirmininkaujant Europos sąjungoje bus rimtai svarstomas ES išplėtimas į Rytus.

Lankėsi Islandijos prezidentas

Birželio 13-15 d.d. Lietuvoje lankėsi Islandijos prezidentas Olafur R. Grimsson su žmona Gudrun Jorbergsdotir. Jie apsilankė Kauno, Trakų, Rumšiškes ir Vilnių. O. Grimsson pareiškė, jog jo valstybė remia Lietuvos siekius tapti ŠAS ir Europos sąjungos (ES) nare. Nors Islandija nėra ES narė, ji priklauso Europos ekonominei erdvei ir turi svarų žodį sprendžiant ES ekonominius reikalus, praneša "Respublika". Svečio manymu, Lietuvos įsijungimą į ES paspartintų aktyvesni dvišaliai ekonominiai santykiai. Kraštų bendradarbiavimas lietuviams atvertų Šiaurės Europos, o islandams – Vidurio ir Rytų Europos rinkas. Islandijos prezidentui buvo įteiktas Vytauto Didžiojo 1-ojo laipsnio ordinas, padėkota už jo krašto indėlį Lietuvai atkuriant nepriklausomybę.

Jo vizito metu užsienio reikalų ministeriai Algirdas Saudargas ir Haldor Aagrimson pasirašė sutartį dėl pajamų ir kapitalo dvigubo apmokestinimo bei fiskalinių pažaidimų išvengimo.

Šiame numeryje

Yra dėl ko netylėti

Ar žydai šitaip būtų elgęsi su savaisiais?

Tautžudystės ir atsparos reiškiniai
KGB šnipinėjimui mėgino panaudoti ir išeivijos lietuvius

Ji turi pamatyti visa Europa

Lenkai rašo apie lietuviams šventą vietą – Kryžių kalną

Tūkstančiai apleistų vaikų Lietuvoje

Vaikų dienos centrus daugiausia remia išeiviai

Amerikos lietuvis, palikęs gilius pėdsakus

Kova su komunizmu yra mokslinė kova už tiesą

Steigiamas poligrafijos muziejus

Kviečia visus atsitiesti senų dokumentų, plakatų...

Lietuvių grupės žygis Afrikoje

Nuo sienų ligi lubų – viskas atitinka Betliejaus dvasią

Klausantis Henriko Nagio kūrybos

Sudaryta spalvinga, lakoniška poeto visumos mozaika

Jo poetinė kūryba – himnas Lietuvai

B. Brazdžionis vaikščioja po senovės dievų ramoves

(Nukelta į 3-čią psl.)

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

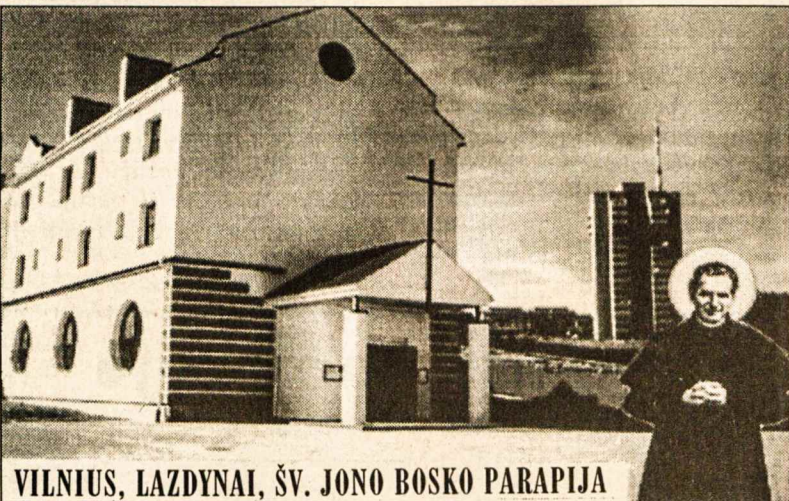
Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaiztūnė. Metinė prenumerata – \$42, pusmetinė – \$21, mėnė – \$52, garbės – \$62. Oro paštu į užjūrius – \$135. Amerikoje – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$42.00, supporter \$52.00, honorary \$62.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

RELIGINIAME GYVENIME

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus š.m. birželio 16 d. prezidentūroje priėmė vienuoliką Lietuvos vyskupų, su kuriais pietų metu pasidalino išpuodžiais apie š.m. gegužės 18 d. Vatikane įvykusį jo susitikimą su Šv. Tėvu Jonu Pauliumi II, taipgi aptarė galimą popiežiaus vizitą į Lietuvą ateinančiais metais. Pasitarime palieštos ir tikybos mokymo problemos mokyklose. Tokie prezidento susitikimai su vyskupais numatomi du kartus per metus.

Vokietijos Rotenburgo-Štutgarto vyskupas dr. Walter Kasper š.m. birželio 1-6 d.d. lankėsi Lietuvoje. Šiuo metu jis vadovauja Vyskupų konferencijos pagalbos užsieniui komisijai. Svečias susitiko su apaštališkuoju nuncijumi E. J. Ender, arkivyskupu A. J. Bačkio, Vilniaus kunigų seminarijos rektoriumi kun. H. F. Fischer'iu, Kaišiadoryse su vysk. J. Matulaičiu, Kaune susipažino su "Caritas" šeimos centru, kalbėjo apie Vokietijos vyskupijos veikiančius moterų patarimų centrus, pasakojė apie nuolatinį diakonų rengimą ir jų tarnybą. Svečias susipažino su VDU teologijos fakulteto vadovybe bei dėstytojais, aplankė kardinolą V. Sladkevičių, Šiaulių vyskupijoje Kryžių kalną ir laikinąją vyskupijos katalikų Grįždamas sustojo Šiluvoje, kur su arkivyskupu S. Tamkevičiumi Švč. M. Marijos koplyčioje koncelebravo Mišias.

Sekminių šventė Vilniaus Kalvarijose įvyko š.m. gegužės 29 d. Kalvarijų klebonas kun. K. Latoža pasakojo, kad šventovė ir koplyčia buvo pašventintos per Sekmines 1772 m. Pati Vilniaus Kalvarijų pradžią siejama su vyskupu Belozaru, pakvietusiu dominikonus 1662 metais, kad jie čia pastatytų Kalvarijas. Šiomet Kalvarijų kelyje dalyvavo labai daug kunigų ir seserų vienuolių. Po eitynių arkivyskupas A. J. Bačkis aukėjo Mišias ir pasakė pamokslą primindamas, kad kryžiaus kelias reikalauja eiti ne ten, kur nori, bet ten, kur reikia. Po Mišių įėjusių provincijolas kun. A. Saulaitis, SJ, visus pakvietė į konferenciją, kurioje kalbėta apie Šventosios Dvasios dovanų svarbą. Antroji Sekminių diena buvo skirta moksleiviams, kurių susirinko apie 500. Šventė baigėsi šiuolaikinių muzikantų koncertu.



VILNIUS, LAZDYNAI, ŠV. JONO BOSKO PARAPIJA

Vilniuje, Lazdynų priemiestyje įsteigta nauja parapija, vadovaujama saleziečių vienuolijos. Jau pastatytas vienuolynas, koplyčia, salė. Dar nėra šventovės

Ata

KONSTANCIJAI ŠUKEVIČIENEI

mirus,

reiškiame nuoširdžią užuojautą jos dukrai
ALDONAI ir visai jos giminei –

Bronė Jonynienė

Marija ir Jurgis Astrauskai

Pranciška Norušienė

Kauno marijonų vienuolynė Lietuvos katalikų mokslo akademijoje ir Lietuvos katalikų kultūros centras š.m. gegužės 29 d. surengė konferenciją "Gyvybės civilizacijos ir mirties civilizacijos sandūra". Kalbėjo kun. V. Aliulis, MIC, gyd. R. Jurkuvienė, dr. A. Raškiniš, šeimo narys F. Palubinskas; diskusijose dalyvavo prof. J. Pikūnas, dr. M. Bloznelis ir kt. Pasisakyta, kad gėris neturėtų būti siekiamas nedoromis priemonėmis, kad gydytojų pareiga esanti saugoti gyvybę, ir apginti ją turėtų visi stengtis, įstatymai problemų neišspręs, jei prie sprendimų neprisidės visi.

Dvasinės pagalbos jaunimui centro direktorius Ričardas Liškauskas Klaipėdoje pasiūlė Šv. Juozapo Darbininko parapijėms rengtis Sekminėms visą gegužės mėnesį. Maldos grupės ir kitų kiekvieną sekmadienį rinkdavosi į seminarus, kuriuose buvo diskutuojami dvasinio atsinaujinimo klausimai. Gegužės 23 d. kalbėjo svečias iš Toronto Vincas Kolyčius. Tikybos mokytojai nutarė rinktis kiekvieną antradienį, skaityti Šv. Raštą, pasidalinti savo išgyvenimais. Grupei vadovauja ses. K. Vaičiūnaitė.

Jaunimo dienos Alytuje įvyko š.m. gegužės 29-31 d.d. Laukti ir švesti Sekminių iš įvairių vyskupijos parapijų suvažiuojo apie 350 jaunulių, kurie arčiau vieni su kitais susipažino, pasikalbėjo apie savo vietą dabartinėje Katalikų Bendrijoje. Ta proga buvo atidaryta prel. Stasio Žilio tapybos paroda. Su Vilkaviškio vyskupijos kunigais Mišias koncelebravo vysk. R. Norvila. Vyko paskaitos ir pokalbiai apie šių dienų jaunimo problemas ir jų sprendimo būdus. Atsisveikinimo koncertą surengė "Geležinio vilko" brigados Alytaus bataliono orkestras.

Kretingos Viešpaties Apreiškimo Šv. Mergelei Marijai šventovėje š.m. gegužės 13 d. buvo pašventintas būsimoji klarišių vienuolyno kurtinai akmuo. Mišias aukėjo Telšių vyskupas A. Vaičius su kitais kunigais. Ganytojas pasiūlydė, kad kuriasi klarišių vienuolynas, kurio finansavimu rūpintis Veronos pranciškonų vienuolynas. Šiuo metu vienuolyno branduolį Kretingoje sudaro magistras ses. Margarita iš Italijos ir šešios lietuvaitės.



Punių piliakalnis vasaros metu. Retai čia užklysta lankytojai

Nuotr. V. Kapočiaus

SPAUDOS BALSAI

Ji turi pamatyti visa Europa

Pranciškonai globos Kryžių kalną

Netoli Šiaulių esančio garsaus Kryžių kalno Italijos Toskanos pranciškonai žada dar prieš 2000 metus pastatyti neorenesansinį vienuolyną, kuriame bus ne tik vienuolių vienetės, bet ir kambariai keliaujantiems maldininkams. Jau yra įmūrytas kertinis akmuo, atvežtas iš Italijos Alverno ir kapsulė su Šv. Tėvo Jono Pauliaus II palaiminimu. Patarasis 1993 m. savo vizito Lietuvoje metu pašventino Kryžių kalną. Šia vieta sužavėtas pasakė, kad ją turėtų pamatyti visa Europa. Jau po metų Toskanos vienuoliai popiežiaus idėjos įkvėpti atvyko į Šiaulius. Vienuolyno pastatus projektavo italas Nunzio Rimaudo, o darbus atliks lietuvių bendrovė "Kauno restauratoriai". Pranciškonų vienuolijos 500 metų sukakties į Lietuvą atvykimo proga vienuolynas atvers savo dvivėrės duris. Dar nėra paskelbta kiek kainuos šis pastatas, kurio statybai bus panaudota visų pirma vietinė medžiaga – lauko akmenys. Garšėjantis stebuklingais pasveikimais Kryžių kalnas yra lietuviams ne tik šventa vieta, bet ir pasipriešinimo okupantams liudijimas, pradedant 1863 m. sukilimu ir baigiant sovietų okupacija. (Toronto "Gazeta", 1998.VI.18).

Laikraštis nerašo, kas padengs šio vienuolyno statybos išlaidas. Lietuvos pranciškonams daug kainuos Vilniaus Šv. Pranciškaus (bernardinų) šventovės remontas ir kiti pastatai Kaune.

Lietuvos lenkų siekiai

Dėl Vilniaus lenkų universiteto įregistravimo Lietuvos lenkų spauda ne tik didelio džiaugsmo neparodė, bet ir tuoj atskleidė naujus jų organizacijų siekius. "Nasza Gazeta" š.m. birželio 3 d. skiltyse Vilniaus lenkų universiteto rektorius pareiškė: "1998 m. gegužės 18 d. 'pro publico bono' Vilniaus miesto savivaldybės registracijos biuras įregistravo ankstesniąją viešojo naudingumo instituciją – Universitatus Studiorum Polona Vilnensis. (...) Šiuo ak-

tu užbaigtas svarbus nevalstybinės aukštesnės lenkų mokyklos etapas. Sekantis etapas, norint pasiekti galutinį tikslą – leidimą išdavinti aukštesniosios mokyklos diplomus, bus būtino finansinio užnugario sudarymas". Be to, USPV žada organizuoti įvairius kursus, mokyti pagal aukštųjų mokyklų programas, daryti mokslinius tyrimus, padėti Lietuvos lenkų jaunimui gilinti įvairiose šakose mokslo žinias ir pan. Tokių kursų reklaminių skelbimų Lietuvos lenkų spaudoje jau pasirodė.

Nemenčinėje š.m. gegužės 31 d. Lietuvos lenkų folklorinių ansamblių šventėje apsilankiusi Lenkijos senato pirmininkė Alicja Grzeskowiak pasidžiaugė USPV įregistravimu ir pažadėjo jam Lenkijos senato paramą. Kartu su Lietuvos lenkų veikėjais ji aptarė Lenkijos paramą Lietuvos lenkiškoms mokykloms, žemės lenkam gražinimą, lenkam palankų administracinį krašto paskirtį, lenkų kalbos įstaigose vartojimą ir pan.

"LR senato pirmininkė p. Alicja Grzeskowiak užtikrino, kad visus šiuos reikalus pateiks Lietuvos prezidentui Valdui Adamkui". ("Kurier Wilenski", 1998.VI.20). Savaitraštis "Votruta" š.m. gegužės 9 d. laidoje spėjo, kad Lietuvos lenkai išreikalaus savo pavardes pasuose rašyti lenkiškais raidėmis. Lenkų alfabete yra septynios raidės, kurių lietuviškame nėra, o dvi yra tariamos kitaip. Kanados lenkai netgi savo pačių anglų kalba leidiniuose pvz. "Polonia 2000" nevartoja lenkiškų pavardžių rašyme lenkiškų raidžių, kurių angliškoje abėcėlėje nėra. Lenkai nepyko, kai sovietmečiu jų pavardės buvo rašomos lietuviškais raidėmis pvz. LKP CK nariai J. Mackevič ir L. Adamovič, "Raudonosios vėliavos" redaktoriai A. Fedorovičius ir L. Romanovičius, Vilniaus lenkų un-to rektorius R. Brazys vietoje Brazis ir pan. Problema atsirado Lietuvai atgavus laisvę.

Lietuva ir Rusija

Maskvos dienraštis "Izvestia" š.m. birželio 16 d. laidoje rašo: "Šaltų Rusijos santykių su

Latvija ir Estija fone E. Primakovo pakeliui iš Londono į Maskvą trumpas vizitas Vilniuje, kur per šešias valandas jis susitiko su prezidentu Valdu Adamkumi, min. pirm. Gedimynu Vagnoriumi ir su savo kolega Algirdu Saudargu – turėjo pabrėžti pirmenybę 'neproblemiškiems' lietuviams prieš 'problemiškus' latvius bei estus ir išryškinti glaudžių santykių su Rusija naudą.

Nepaisant aiškios užsienio politikos linkmės demonstravimo ir diplomatinės žvalgybos (Primakovas yra pirmasis aukštas pareigas turintis rusų politikas, susitikęs su nauju Lietuvos prezidentu Adamkumi). Jo vizito tikslas buvo pagyvinimas ekonominių ryšių kaip pagrindo geriems tarpvalstybiniais santykiams. Reikia manyti, kad Maskvai padarė išpuodį pastarieji Adamkaus pareiškimai apie politinės krypties tąsą kaippo gerų tarpvalstybinių ryšių pagrindą, apie ekonominių santykių pagerinimą ir, kaip išsireiškė rusų diplomatinės galva, 'blaivus žvilgsnis į Karaliaučiaus srities statusą, t.y. į teritorinių pretenzijų nebuvimą ir pripažinimą vadinamosios Karaliaučiaus srities aktu'. Šitokio pobūdžio pareiškimus padarė Lietuvos prezidentas pokalbyje su dienraščiu 'Izvestia'.

Turbūt vienintelė problema, dėl kurios Lietuva ir Rusija nerado bendros kalbos, tai ŠAS (NATO). Baltijos kraštų įstojimas į ŠAS yra, kaip ir anksčiau, Rusijai visiškai nepriimtinas, nes daro žalą jų geopolitiniams interesams ir gresia jų saugumui. "Sutikę su besąlyginiu rusų kariuomenės išvedimu iš Lietuvos, mes turime teisę manyti, kad jos saugumas bus užtikrintas be svetimos kariuomenės įvedimo, kuri užimtų mūsų paliktus karinius objektus" – pareiškė E. Primakovas. J.B.

Tautžudystės...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

zanų, LAF ginkluotų būrių ir dezertyrų iš Raudonosios armijos lietuvių korpo. Vokiečiai stengėsi juos naudoti gyventojų žudymams, o vėliau ėmė siųsti į rytų frontą. Dėl patirtų nuostolių ir dezertyravimo jų skaičius mažėjo, ir 1945 m. pavasarį jų jau nebeliko.

Knygos skyriuje "Iš archyvų" L. Truska rašo apie "Lietuvos komunistų partijos pastangas likviduoti partizanų sąjūdį", pateikdamas tuo reikalu LKP(b) 1947 m. nutarimą. M. Pocius rašinyje "Lietuvių tautos atsakas Stalinui" pasakoja apie nepavykusį bandymą parengti lietuvių laisvąjį Stalinui sovietų valdžios Lietuvoje įvedimo penktų metų progą. A. Anušauskas recenzuoja Knut Stang knygą "Kollaboration und Massenmord" apie žydų naikinimą Lietuvoje.

Kronikoje rašoma apie rengiamąi Gelvonų miestelyje atidengti paminklą Didžiosios kovos apygardos partizanams, partizanų vado Adolfo Ramanauskos-Vanago minėjimus ir paminklo Prienuose atidengimą iš Vakarų grįžusiam ir Lietuvoje žuvusiam partizanui Kazimierui Pypliui-Mažyčiui.

Ata

VYTAUTUI ASEVIČIUI

mirus Australijoje,

seserį DANUTĘ BATŪRIENĘ ir jos šeimą, brolių
KĘSTUTĮ su šeima nuoširdžiai užjaučiame –

A. Z. Stančikai
L. Karbūnienė

Ata

LIUCIJUI ULBINUI

iškeliavus amžinybėn,

jo brolių ALGĮ, VANDĄ, velionies šeimą bei visus
gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

Ada Balbatienė

Marija Gineitienė

Kleofa Gaizauskienė

Sofija ir Stasys Vaškiai

St. Petersburg, FL

Ata

VIKTORUI ESKIUI

mirus,

seserį OLGĄ ŠVILPIENĘ, jos vyrą ALGI-MANTĄ bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame
ir kartu liūdime –

I. Daniliūnienė

A. Pocienė

M. J. Naruševičiai

D. Mitalienė

A. B. Zabulioniai

L. Radviečienė

E. R. Vilembreikai

J. Okmanienė

E. S. Kerai

A. Petrašiūnas

A. J. Aušrotai

M. J. Bendoraičiai

D. Chainauskienė

V. V. Staškūnai

PADĖKA

Ata

VACLOVAS VASIS

mirė 1998 m. gegužės 25 d. – užgeso jo gyvenimo šviesa.

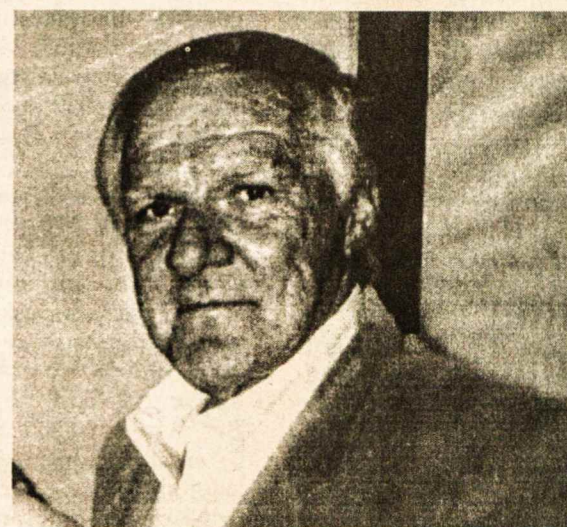
Nuoširdžiai dėkojame prel. J. Staškui už maldas laidotuvių koplyčioje, už Mišias, pamokslą šventovėje ir palydėjimą į kapines.

Esame labai dėkingi draugams ir pažįstamiems už pareikštą užuojautą žodžiu bei raštu, už užprašytas Mišias, gražias gėles, aciu atsilankiusiems į koplyčią, šventovę ir kapines.

Dėkojame visiems už velionies palydėjimą jo paskutinėje šios žemės kelionėje.

Ona Vasienė su šeima

MIRTIES PRANEŠIMAS



Ata

JONAS MICKEVIČIUS

mirė 1998 m. birželio 19 d. Mississaugoje, Ont.

Jis gimė Raseiniuose, Lietuvoje, 1937 m. sausio 1 d. Karo metu su tėvu Jonu, motina a.a. Irena, broliais Algimantu ir Raimundu pasitraukė į Vokietiją, o 1950 m. į Kanadą. Moks-lus ėjo Toronte, studijavo architektūrą Čikagoje, dirbo Montgomery Ward. Grįžęs į Kanadą, dirbo architektūros srityje "Simpson's" ir "Bank of Montreal". Pastaraisiais metais jis nedirbo toje srityje. Toronte ir JAV buvo keletu restoranų savininkas.

Po 23 m. vedybinio gyvenimo liko liūdinti žmona Mary Lee, sūnėnai John, Raymond ir Randy. Velionis buvo retas žmogus, kurio nuoširdumas visus maloniai paliejo. Po gedulinių Mišių birželio 23 d. Lietuvos kankinių šventovėje palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse. Teilsisi ramybėje.

Šeima

Užgeso mielos rugiagėlių akys
ir išėjai sudie nebeprasakius.

PADĖKA

A. a. FILOMENA JANAVIČIENĖ-KUPČIŪNAITĖ

1998 m. birželio 5 d. iškeliavo į amžinybę.

Nuoširdžiai dėkojame prel. J. Staškui už maldas, kalbėtas laidotuvių koplyčioje mūsų mylimos žmonos ir mamos intencija. Nuoširdi padėka kunigams – V. Volder-tui ir svečiui K. Kaknevičiui už gedulines Mišias, aukotas Lietuvos kankinių šventovėje.

Nuoširdi padėka D. Radtkienei už vargonavimą ir gražų giedojimą Mišių metu. Nuoširdi padėka pusseseriai A. Vitkienei už prasmingus atsisveikinimo žodžius, B. Mackevičiui už skaitinius Mišių metu, karsto nešėjams ir visiems už mielus užuojautos žodžius.

Esame dėkingi už atsiųstas gėles ir užprašytas Mišias. Aciu visiems, gausiai aukojusiems Lietuvos našlaičiams, M. Povilaitienei už surinktas aukas ir B. Stanulicnei už paruoštus skanūs pietus. Paskutinis aciu visiems, mus užjautusiems šią liūdesio valandą –

liūdintys vyrai Stasys ir dukra Kristina



Grigaičių kaimo mokykloje (šalia Vilniaus) mokiniai šildėsi prie krosnies, kai buvo šalta Ntr. V. Kapočiaus

Tūkstančiai apleistų vaikų Lietuvoje

Labdaros organizacijos teikia jiems dvasinę ir materialinę pagalbą. Reikalinga didesnė parama iš valstybės, savivaldybės ir išeivijos. Ši skaudi problema atspindi Kauno laikraštėje "Tėviškės žinios" 1998.V.30 išspausdintame pokalbyje su tos srities darbuotoja

Lietuvoje yra 10 tūkstančių rizikos grupės (girtaujančių, nesugebančių ar nenorinčių rūpintis vaikais ir t.t.) šeimų. Jose auga 26 tūkstančiai vaikų, kurie nepakankamai maitinami, neprižiūrimi mediciniškai, neformuojami jų higienos, buities, darbo įgūdžiai. Visa tai atsiliepia vaiko fiziniui ir protiniui vystymuisi: 80 proc. tokių šeimų vaikų svoris ir ūgis neatitinka amžiaus normos, 50-čiai proc. konstatuojamas protinio vystymosi sulėtėjimas, kuris, deja, neretai pripažintamas kaip įgimtas protinis atsilikimas.

– Ką yra nuveikusi Jūsų organizacija šių vaikų daliai palengvinti? – teiraujosi Kauno arkivyskupijos Caritas Pagalbos vaikams koordinatore Olga Kazlienė, pateikusią paminėtus duomenis.

– Šiuo metu kasdien maitinami ir globojami 110 vaikų keturiuose Vaikų dienos centruose. Be to, 7 miesto parapijose savaitgaliais maitinami 188 vaikai. Rukloje (Jonavos dekanatas) kasdien maitinami 78 vaikai. Reikia pabrėžti, kad Dienos centruose (Palemonė, Šančiuose, Katedros parapijoje, J. Urbšio mokykloje) vaikai ne tik maitinami (nors tai – pirmasis jų poreikis), bet ir specialiais žaidimais padedama jiems išmokyti susikaupti, susikoncentruoti.

– Ar vaikus globoja tik gailėstingi savanoriai, ar jiems yra atlyginama?

– Daugelis dirba neatlyginamai. Tačiau vaikai nėra vien Bažnyčios, ir Bažnyčia nepajėgi visais nelaimingaisiais pasirūpinti. Jau sulaukėme ir šiek tiek tokios miesto savivaldybės paramos. Be to, Caritas parengė prevencinio darbo projektą kartu su Vaikų teisių apsaugos tarnyba, švietimo ir ugdymo skyriumi, socialinės rūpybos skyriumi, VKP savivaldybių policija. Tarporganizacinis projektas "Prevenicinio darbo koordinacija – solidarumas vaikų labui" jau vykdomas.

– Treji metai esate Pagalbos vaikams koordinatore. Kokios skaudžiausios vaikų problemos?

– Kol tiesiogiai nesusidūriau, net neįsivaizdavau, kad taip žiauriai galima elgtis su vaikais. Būna siaubingų nusikaltimų jų atžvilgiu. Štai mokytoja iš

vienos rajono gyvenvietės atvedė pas mus dešimties metų patėvio prievartaujamą mergaitę, kuri net nesuvokia jai daromo blogio. Caritas dienos centre atliktais tyrimais nustatyta: 89 proc. vaikų probleminėse šeimose kenčia dėl nuolatinių emocijų bei moralinių traumų ir smurto (fizinio, moralinio, seksualinio). Net ir teisme labiau patikima gražiai kalbančių, kaltu suaugusių, o ne vaiko liudijimu. Beje, dažnai liudijimu yra manipuliuojama, nes vaikas sutrinka jam darant įtaigą ar spaudimą. Pagal esamą sveikatos apsaugos sistemą (apylinkės pediatro išvada apie vaiko smurtą teisme negalioja) ir teismų sistemą (kol prieinama iki teismo medicinos ekspertizės, vaiko emocijiniai smurto požymiai ir fizinės traumos nyksta) galimybės vaikui padėti sumažėja.

– Kokia vaikystėje patirtų traumų įtaka tolimiesiam žmogaus gyvenimui?

– Lemiana ir labai neigiamą. Vaikystėje patyrę prievartą užaugę prievartą naudoja patys, linkę daryti kriminalinius nusikaltimus. Jei vaiko gyvenimo kelyje neatsiranda nė vieno asmens, kuris turėtų jam teigiamos įtakos, toks vaikas vėliau keršys visuomenei už jo apleidimą. Svarbiausia – leisti vaikui pajusti savo asmens vertę. Vaikas pradės keistis tik tada, kai to panorės, o tokį norą reikia skatinti nenaudojant prievartos, kurios jis jau patyręs daug. Suaugusiam reikia daug valios ir pastangų, norint šiuos dalykus išsiugdyti, o vaikystėje tai išugdoma natūraliai ir lengvai.

– Ar yra nepataisomų vaikų?

– Aš tokių nesutikau. Nėra blogų vaikų. Pasikalbi ir matai – ne blogesnis už kitus. Tik aplinkybės jį verčia blogai elgtis. Jam būtina reikalingas žmogus ne iš to pasaulio, kuriame vyrauja jėgos kultas.

– Vadinasi, reikia jį atimti iš šeimos?

– Jokių būdu. Paprasta nuodėmė vaikams maitinanti virtuvė šeimininkė...

– Štai ir priėjome svarbiausią. Nėra valstybės politikos šių šeimų atžvilgiu. Nenusileidžiama nuo valdžios viršūnių ir pasitenkinama biurokratiškai tei-

kiamomis paslaugomis, kai reikalingas individualus darbas su šeima. Be to, dažnai teikiama valstybės parama šeimai panaudojama ne vaikų labui, paprasčiausiai prageriama.

Visuomeninės organizacijos sukaupė didelę patirtį – reikia jas remti. Baigę mokslus socialiniai darbuotojai ieško tarnybų – būtina steigti jiems darbo vietas mokyklose, gyvenvietėse. Deja, reikalai juda lėtai, šeimos toliau degraduoja, o valstybė dėl to patiria ir ateity patirs nesukaičiuojamus nuostolius.

– Kaip supratau, "klibinate" ir Vyriausybę.

– Parengėme kreipimąsi į Švietimo, Socialinės apsaugos, Sveikatos apsaugos ministerijas siūlydami sudaryti tarpinijinę pagalbos vaikams komisiją, kuri sukurtų prevencinės pagalbos vaikams programą, tam darbai pasitelkiant religines bendruomenes bei visuomenines organizacijas, perkant jų paslaugas vaikų priežiūrai ir globai. Mums žinoma, kad lig šiol tik mažą dalis (iki 15 proc.) Vyriausybės skirtų lėšų panaudojama tikslinai. Taip pat siūlome įstatymu įteisinti veikiančias Vaikų dienos centrus, naujų steigimą ir finansavimą, laikant tai prioritetiniu valstybės reikalu.

– Kaip Jūsų organizacija išlaiko Vaikų dienos centrų?

– Daugiausia remia užsienio geradariai. Lietuvoje tokio supratimo tik užuomazgos. Bet jau atsiranda žmonių, padedančių ne pasididžiavimo tikslu, o pajutusį džiaugsmą duoti, daryti gera kitam, kenčiančiam.

Angelė Statkuvienė

Blaivininkų renginiai Vilniuje

JERONIMAS ŠALČIŪNAS,
Marijampolė

Birželio 6-7 d.d. Vysk. M. Valančiaus blaivystės sąjūdžio Vilniaus valdyba kartu su Marijampolės ir Kazlų Rūdos skyriais surengė dvasingumo, blaivybės ir santūros dienas.

Šia proga Aušros Vartų koplyčioje šv. Mišias aukojo kun. A. Keina. Galėjai matyti, kaip susikaupę dvasioje jungia savo maldas ypač tie, kurie šioje šventovėje dalyvauja pirmą kartą. Visi dėkojo Apvaizdai už galimybę čia būti. O juk kelionė marijampoliečiams ir kazlarūdiečiams galėjo neįvykti. Mat autobusą organizatorei J. Blaškevičienei po atkaklių ieškojimų pavyko gauti tik paskutinįją dieną. Ne veltui abiejų skyrių žmonės kelyje lydėjo maldos, giesmės, moterų grupės atliekamos patriotinės ir partizanų dainos. Nepamiršta parepetuoti himną, skirtą vyskupui M. Valančiui.

Pamoksle kun. A. Keina kvietė dvasiniam augimui, kuris vyksta visą gyvenimą. Į širdis smigo žodžiai apie tai, kaip vysk. M. Valančiaus stovėjo tautos priešakyje. Įsidėmėtas raginimas, kad šiandien itin reikia dorų žmonių. Ešą reikia įsigilinti dvasinių vertybių prasmę, religinio turinio leidinius, dalyvauti šv. Mišių eigoje. Plačiai apsisotus prie moralinių pradų perteikimą jaunajai kartai.

Sugedojome "Marija, Marija" ir Lietuvos himną.

Rikiuotai pasukome prie šv. Kazimiero šventovės, kur įvyko etnografinė vakaronė. Kun. P. Dumbliauskas, SDB, A. Bieliauskienė ir kiti kalbėjusieji kvietė organizuoti įvairias vaizdus be alkoholinių gerimų. Pasirodė vilniečių ansamblis "Raskita" (vadovė N. Balčiūnienė).

Tarp dainų ir žaidimų po vieną savo eilėraščių skaitė du vakaronės dalyviai ir šių eilučių autorius. Deja, pasigesta žiūrovų:

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš I-ojo psl.)

Keisis karo diplomatai

BNS pranešimu (LA nr. 116), šią vasarą bus pakeistas Lietuvos karinis atstovas ŠAS ir Vakarų Europos sąjungoje bei gynybos atašė Belgijoje Eugenijus Nazelskis, kurio kadencija baigiasi. Jis Lietuvoje vadovaus Civilinės saugos departamentui. Briuselyje jį pakeis kariuomenės vado pavaduotojas pulkininkas Valdas Tutkus.

ŠAS bendradarbiavimo koordinavimo centre Belgijoje esantį Lietuvos ryšių karininką kapitoną Valdą Šiaučiųlį pakeis vyr. leitenantas Artūras Jasins-

nuošaloka vieta, menkai skelbė spauda.

Birželio 7-ąją (sekmadienį) – eisena nuo šv. Kazimiero šventovės į Vilniaus Kalvarijas su šūkiu "Dvasingumas, blaivybė, santūra". Deja, sostinės gyventojai pakeliui nepriėjungė.

Jie, pasižiūrėję į eisena, likdavo abejingai laukti savo maršrutinių susisiekimo priemonių... O juk tokią eisena keitina nuo šiol padaryti tradicine! Nelydėjo ir spaudos atstovai – atseit, toks renginys nevertas dėmesio, nes nedvelkia sensacija... Ne veltui Vysk. M. Valančiaus sąjūdžio pirmininkas J. Kančys, prieš pradedant Kryžiaus kelią, pasakė, jog tauta dar nepabudusi. Juk nepamėtėme ir kai kurių vilniečių, kurie dalyvavo vakaronėje. Žygeivių nepagausojo ir prie laikinojo paminklo a. a. kun. Br. Laurinavičiaus žūties vietoje.

Nuoširdžiai Kryžiaus keliui vadovavo pranciškonas pasaulietis L. Skardinskas, nuteiktas mylėti Jėzų Kristų, artimą, Tėvynę. Per 4 valandas teko apeiti 35 stotis. Pažymint carinės armijos atsitrukimą į Vilniaus, kalvelėse netoli Neries buvo pastatyti štieki koplytėlių 1672 m. – 1679 metais. KGB nurodymu jos buvo barbariškai sugriautos. Dabar pilnai atstatytos aštuonios. Kitos laukia statybinių.

Žygį apvainikavo šv. Mišios Jeruzalės šv. Kryžiaus šventovėje. Jas aukojo kun. J. K. Matulionis, SJ. Joms pasibaigus, BS Vilniaus valdyba suruošė kuklias atsisveikinimo vaišes. Buvo išreikštas ryžtas steigti BS skyrius kitose Lietuvos vietose.

Gražiai dainuojant balsingoms moterims iš Kazlų Rūdos, įterptant Rožinį, birželines pamaldas, Marijos legiono maldas, grįžome vėslia žaluma ir žydriais čerais pasipuošusiomis džukų kalvelėmis su pakelėse mėlynuojančiais lubinų laukais.

kas, iki šiol dirbęs KAM tarpautinių ryšių skyriuje.

Mažesnis infliacija

Gegužės mėnesį Lietuvoje infliacija buvo .6%, o pernai tuo metu ji sudarė .8%. Kaip praneša statistikos departamentas, per pastaruosius 12 mėnesių infliacija siekė 6.7%. Nuo š.m. balandžio mėnesio labiausiai pabrango alkoholiniai gėrimai ir tabako gaminiai (5.1%) dėl naujai taikomų mokesčių. Dėl tos pačios priežasties transporto paslaugos pabrango 1.3%. Maisto produktų ir kitos kainos padidėjo mažiau kaip 1%.

Lietuvos kariai JAV-se

Kaip praneša ELTA, Klaipeidos 7-ojo dragūnų pamario gynybos bataliono būrys, vadovaujamas vyr. leitenanto Antano Kavaliausko dalyvauja pratybose "Cooperative Osprey", šiaurės Karolinos valstijoje. Dviejų savaitių pratyboms taip pat nvyko trijų ŠAS valstybių (JAV, Kanados ir Olandijos) bei dvilikos "Bendradarbiavimo taikos labui" programos dalyvių kariai. RSJ



Paežerių mokyklai – 130 metų. Šios sukakties šventė buvo pradėta su mokyklos himnu ir jos vėliava

Kur ažuolai ošia...

Paežerių mokyklai 130 metų

VIDA VOVERAITYTĖ,
VOSYLINĖ

Mokykla, tėvai ir vietiniai saviveiklos entuziastai šiai garbingai sukakties paminėti ruošė vos prasidėjus šiem metams.

Muziejaus vadovė L. Kraulėdienė kartu su mokiniais rinko rodnus, buvusių mokinių ir mokytojų prisiminimus, nuotraukas. Šokėjai atkakliai ir kantriai tobulino savo meistriskumą. Mokytojai, tėvai, daugiausia moterys, daug laiko paaukojo, kad gražiai skambėtų dainos. Angelė Vilkaitenė paruošė muziką Vidos Vosylienės parašytam mokyklos himnui. Dailės mokytojas paruošė mokyklos emblemą ir vėliavos maketą. O buvusi mokinė Vosyliūtė Aldona pasirūpino, kad šventės dieną vėliava būtų mokykloje. Lietuvių kalbos mokytoja parašė puikų scenarijų, dramos būrelis repetavo pjesę apie Pilėnų. Bene daugiausia rūpesčių mokyklos direktorei Vidai Petkevičienai, už viską atsakingai, pradedant saviveikla ir baigiant kultūringa švente.

Pagaliau gegužės 23 diena. Šventė prasidėjo šv. Mišiomis, pašventinta mokyklos vėliava, palaminimu mokiniams ir mokytojams. Pasibaigus Mišioms, vėliava grįžo į mokyklą. Prie mokyklos, puikiame parke buvusio girininko B. Klimo iniciatyva pasodintas jubiliejinis ažuoliukas, dalyvaujant pirmajam direktoriui A. Mičiuliui, A. Cernekui, D. Dambrauskui, 26 metų vadovavusiam mokyklai V. Griniui ir direktorei V. Petkevičienai.

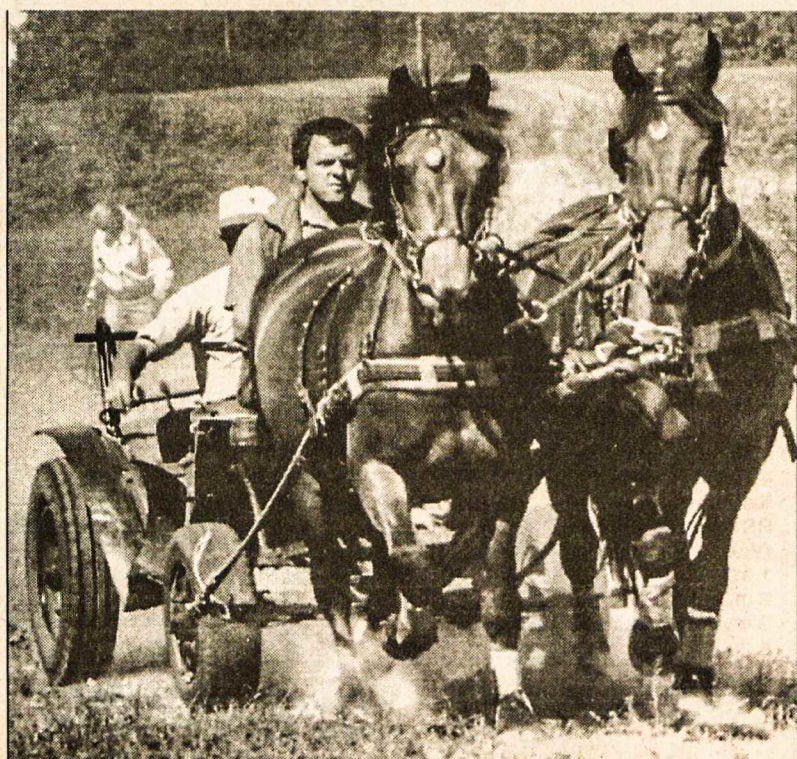
Sporto salė pilnoka – per 300 žmonių. Gražiai papuosta scena. Iškilmingai įnešama mokyklos vėliava, aidai naujas pirmasis himnas. Šokėjai keičia dainininkus, iškviečiami visi mokyklos direktoriai ir ilgiausiai dirbusi pavaduotoja. Buvę vadovai perišami tautinėmis juostomis, apdovanojami

gėlėmis. Mokyklos direktorė savo pranešime nuveda visus į tolimą praeitį. Prisimename čia dirbusius mokytojus, mokinius, kurie iš šiandien yra gyvi paežerių ir tautos širdyse. V. Kudirkos idėjų šaukiami, pakilome už nepriklausomybę, Tėvynę, gimtąją kalbą, ir privalome jas saugoti, puoselėti, nešti per Lietuvos žemę, sėti į žmonių, jaunimo širdis. Prisiminimus, o jų buvo daug, keitė poezijos posmai, dainos, šokiai. Tylos minute pagerbiame mirusieji. Vėl į sceną kviečiami buvę mokytojai, vėl gėlės, šypsenos...

Į sceną kviečiami iki 1949 m. baigusieji mokyklą. Tik septynetas, nuėjusių gyvenimo kelią, bet mokyklos, vaikystės prisiminimai gyvi. Toliau kviečiamos laidos dešimtmečiais. Scenoje mokiniai vis jaunėja, nors galvas puošia sidabro gijos, rūpesčiai palikę raukšles, visų veiduose šypsenos, akys gėrio liepsnelės ir padėka mokytojams...

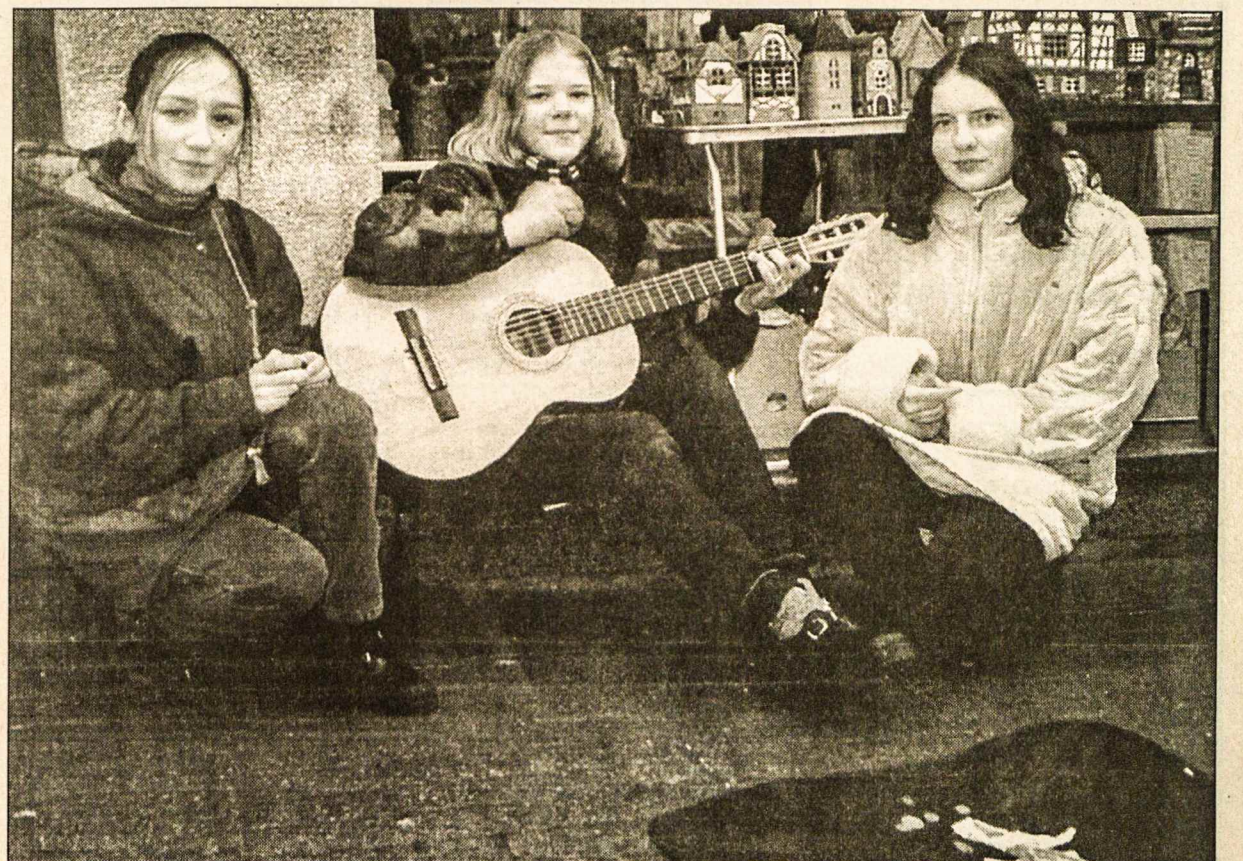
Mokytojai šiandien pamiršo sunkias gyvenimo sąlygas, žibalinės lempas, klampotus kelius, bemiegės prie sasiuvinių praleistas naktis, visus kitus rūpesčius, kurie šiandien supintai į nuostabų vainiką – buvusių mokinių gražų gyvenimą, nes visi jie surado savo gyvenimo kelią, išsimokslino, gyvena ir dirba miestuose, bet sugrįžta ir namus atsigerti tyro vandens iš amžinojo gyvybės šaltinio, pasi-semti energijos ir ryžto, nes čia jų šaknys, praeitis, tėvų namai. Likusieji suleido šaknis į gimtąją žemę ir, kaip ažuolai, atlaikė audras bei vėjus, nesiruošia jos palikti. Visiems mokykla brangi ir šviesi mažutė mokslo šventovė, kelrodė žvaigždė, vaikystės ir jaunystės lopšys, kupinas prisiminimų.

Ilgai dar skambėjo dainos, skambūs muzikos garsai neleidė liūdėti ir žilagalviams, ir pusamžiams ir veržliai jaunystei. O prisiminimai keliai iš lūpų į lūpas, iš klasės į klasę šviesūs, brangūs, mieli.



Karietų varžybose Riešėje

Nuotr. V. Kapočiaus



Jaunos muzikantės po pamokų užsidirba linksmindamos praeivius Pilies gatvėje Vilniuje Ntr. V. Kapočiaus

Amerikos lietuviai, palikę gilius pėdsakus

A. a. kun. VLADAS K. JASKEVIČIUS, SJ, buvęs Fordham'o universiteto profesorius, Rusų instituto direktorius, pasižymėjęs šaltojo karo metais prieš komunistinę įtaką Amerikoje, paruošęs daug krikščioniškos tiesos gynėjų, dalyvavusių idėjinėje kovoje

Dr. TOMAS MICHALSKIS,
Columbus, Ohio

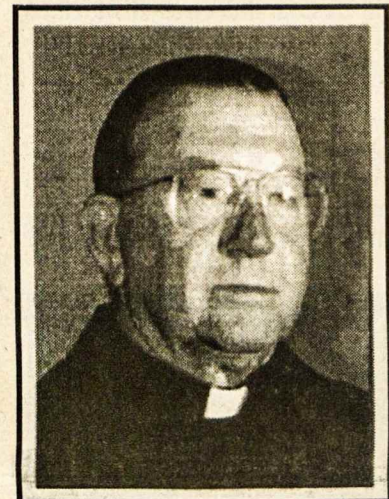
1998 m. liepos 6 suėjo dveji metai, kai mirė a.a. kun. Vladas K. Jaskevičius (Walter C. Jaskiewicz), SJ, žymus profesorius, buvęs 17 metų Fordham universiteto Niujorke Rusų instituto (Institute of Contemporary Russian Studies) direktorium, sulaukęs 80 metų amžiaus. Palaidotas jėzuitų "Champion Centro" kapinėse, Weston, MA. Jo paminklėlis kuklus su lotynišku įrašu.

Biografiniai bruožai

Velionis gimė Bostone 1916 m. sausio 27 d. senosios ateivijos sūnus. Būdamas 12 metų jautė pašaukimą į kunigus. Įstojo į jėzuitų noviciatą, sulaukęs 18 metų. Baigė "Weston College" ir toliau tęsė mokslą Pensilvanijos universitete, kur apgynė savo disertaciją lietuviška tema: "A Study in Lithuanian Mythology – Jan Jaskicki's Samogitian Gods", kuri buvo išspausdinta *Studii Baltice* (Firenze, Italijoje, 1952 m.). Gavęs Fulbright'o stipendiją mokėsi Paryžiaus Sorbonoje. Sugrįžęs į JAV dėstė Bostono kolegijoje liturginę slavų kalbą, rusų kalbos istoriją ir slavų civilizaciją.

Instituto direktorius

Tuomet besiformuojantis "Institute of Contemporary Russian Studies" (ICRS), žinomas kaip "rusų institutas", ies-



A. a. kun. VLADAS KAROLIS JASKEVIČIUS, SJ, 1916-1996

kojo direktoriaus. Instituto tikslas buvo "išlaikyti ir išplėsti laisvę", "pažinti tautas, slegiamas raudonosios tironijos jungo, mylėti jas, pasikalbėti su jomis jų gimtąja kalba, suprasti, ką jos mums sako". Daug metų buvo radijo programos vedėjas, informuodamas plačiąją Niujorko visuomenę apie komunizmą ir Sov. Sąjungą per WFUV stotį.

Tvirti velionies žodžiai net prašoko tų metų "geležinę uždangą". Nors detalės nežinomos ir gal niekada nebus pilnai žinomos, kun. Jaskevičius užmezgė mokslinius ryšius tarp Fordhamo ir Katalikų universiteto (KUL) Liubline, Lenkijoje. Jis didžiūdavo savo lietuviška kilme. Per vieną susitikimą su Lenkijos primu kardinolu S. Višinskiu, pastarasis jį klausė, ar nebūsiąs lenkų kilmės? Drąsiai atsakė kun. Jaskevičius esąs lietuvis.

Kun. Jaskevičius, giliai mąstantis žmogus, amerikiečiams pabrėždavo, kad egzistuoja pagrindinė antitezė tarp dvasinių ir materialistinių vertybių, kad kova su komunizmu yra iš pagrindų mokslinė kova už tiesą. Jis žodžiu ir raštu teigė, kad komunizmas neišsilaikys daugiau kaip 75 metų po rusų revoliucijos. Blogio imperija krito, kaip velionis pranašavo. Jis gerai suprato, kad "tautų kalėjimai" TSSR subyrės iš vidaus, jei tik-tai Vakarai bus tvirti, ir tiesa vėl viešpataus. Velionis nebijojo užmegzti ryšių su komunistais Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje. Ap-siginklavę tiesa – jis ir jo studentai drąsiai ieškojo progų su komunistais diskutuoti.

Rakštis Maskvai

Maskvai ir KGB nepatiko nei kun. Jaskevičius, nei jo vadovaujamas institutas, ypač to instituto absolventai, kurie greitai buvo įdarbinti JAV valdžios įstaigose – valstybės departamente, FBI, CIA, NSA, Pentagono, universitetuose, spaudoje... Jam vadovaujant susiformavo amerikiečių mokslinis elitas, ideologiškai apginkluotas ir aktyviai veikiantis prieš kompartijos pastangas.

Tarp instituto absolventų buvo ir Tomas Michalskis, senosios ateivijos palikuonis, kuris vėliau tarnavo išsilaisvinusios Lietuvos ambasadoje Vašingtone, eidamas sekretoriaus ir kanceliarijos vedėjo pareigas.

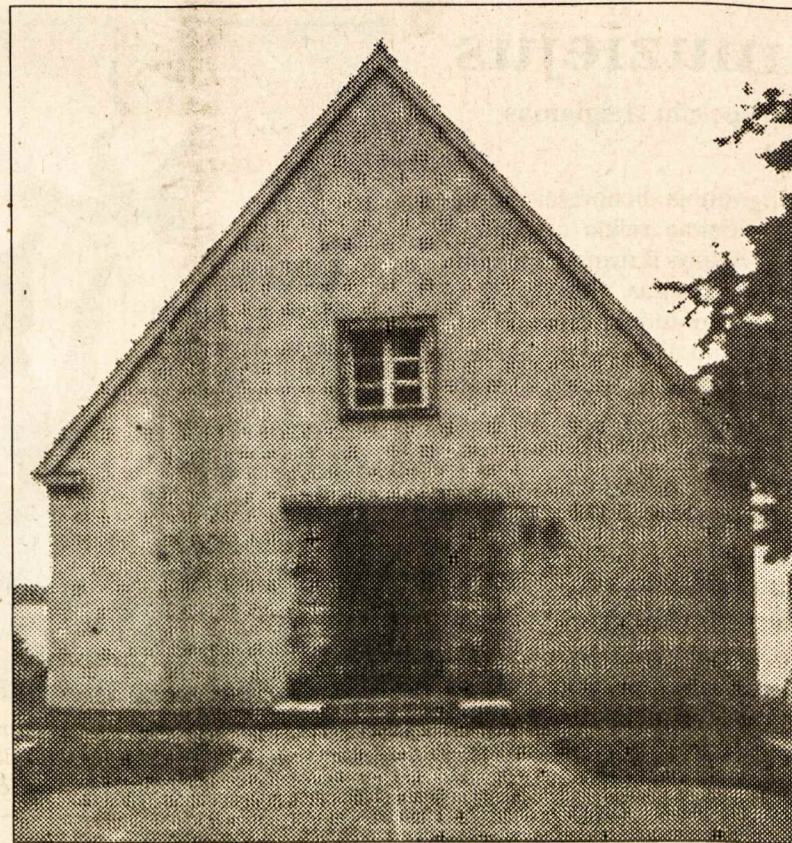
Tuomet dažnai užpildavo sovietinė spauda instituto studentus, profesorius ir ypač kun. Jaskevičių. "Ogoniok" žurnale pasirodė karikatūra – instituto studentas kaip beždžionė su revolveriu rankoje pasirošęs iššokti su parašytu į Sov. Sąjungą. Šalia jo – jėzuitas su juoda sutana – kun. Jaskevičius.

Amerikiečių išmintis sako: "Kiekviename meile yra truputis tiesos". Šaltojo karo laikais JAV ruošė desantininkus į buvusias Varšuvos sąjungos narių žemes. Jie buvo specialiai paruošti, mokėjo vietines kalbas ir buvo įsikūrę Bad Toelze, Vokietijoje. Ar jų tarpe buvo kun. Jaskevičius auklėtinis, nežinoma, bet galėjo būti. Be to, amerikiečiai klausydavo Varšuvos sąjungos kariuomenių pranešimus, kuriuos specialistai išversdavo į anglų kalbą Pentagonui. Jų tarpe buvo tikriausiai ir kun. Jaskevičiaus studentų.

Stebino ir amerikiečius

Kritikos sulaukė kun. Jaskevičius ir jo bendradarbiai ne tik iš Maskvos. Kai kurie amerikiečiai, atvykę į instituto patalpas, nustebdavo. Visur rusiškos knygos, komunistinė spauda – "Pravda", "Izvestia", "Krasnaja zvezda", "Problemy komunizma". Profesoriai atvykdavo iš Maskvos, Kazano, Leningrado, Vilniaus ir Kauno universitetų. Amerikiečiai studentai kalbėdavosi tarp savęs rusiškai, kai kurie be jokio akcento! Netoli minėto instituto buvo popiežiaus Jono XXIII Centras, Rytų apeigų katalikų šventovė, kur per pamaldas buvo giedama "Gospodi pomilui!" Tuo domėjosi amerikiečiai studentai, susipažindami su slavų dvasine tradicija bei kultūra. Vienoje rankoje buvo marksizmo-leninizmo klasika – Lenino, Stalino raštai, kitoje – Dosto-

(Nukelta į 9-tą psl.)



Lietuvos karaimų muziejus Trakuose

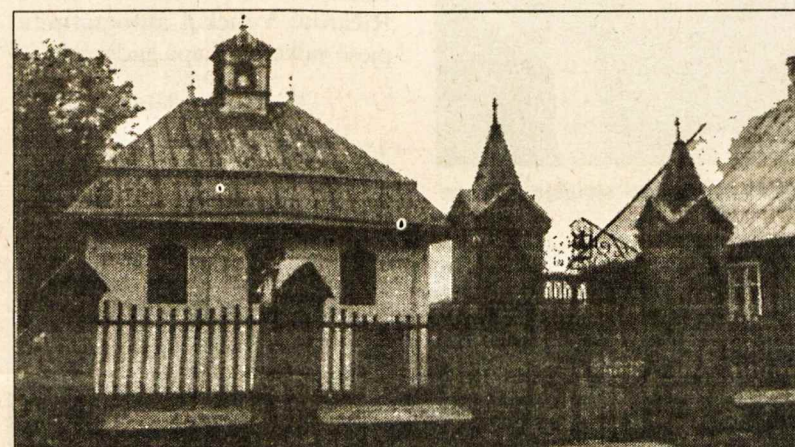
Nuotr. K. Vanago

Įvairios žinios

Lietuvos liaudies kultūros centro ir Choreografų sąjungos pranešimu, š.m. birželio 23 d. Vilniuje mirė a.a. Liudas Sagys, 79 m. amžiaus. Buvo gimęs 1918 m. spalio 31 d. Majoriškių kaime netoli Vilkaviškio. Baigė Klaipėdos pedagoginį institutą, mokytojavo Ryliskiūose, Švenčionyse. 1942 m. buvo priimtas į Vilniaus filharmonijos liaudies meno ansamblį. Išvykoje ilgiausiai gyveno Klivlande, kur daugelį metų vadovavo tautinių šokių ansamblui "Grandinėle". Velionis ne kartą yra buvęs vyriausioju išsivijęs Tautinių šokių švenčių vadovu. 1994 m. jam buvo paskirta Juozo Lingio premija, už nuopelnus Lietuvai apdovanotas Gedimino ordinu. 1997 m. grįžo su žmona Aleksandra į Lietuvą ir apsigyveno Vilniuje. Palaidotas Vilniaus Antakalnio kapinėse birželio 25 d. Inf.

Šių metų svarbiausia politinė knyga yra "Schwarzbuch des Kommunismus" (Juodoji komunizmo knyga). Taip ją pristato Vokietijos laikraštis "Bild" 1998 m. gegužės 27-28 d.d. laidose su atitinkamomis iliustracijomis, kurios akivaizdžiai primena, kad 1936-1938 m. laiko-

tarpyje jau aštuoni milijonai Sovietų S-gos piliečių buvo laikomi koncentracijos stovyklose, kuriose, skaičiuojama, iš viso yra mirę apie 100 milijonų žmonių. Įdėta ir Nobelio premijos laureato, kalinio rašytojo Aleksandro Solženicino nuotrauka. Atkreipiamas dėmesys ir į tai, kad 1945-1948 m. laikotarpiu moterų kalinių skaičius padvigubėjęs. Visi koncentracijos stovyklų įniamiai be išimties kentė alkį ir ligas. Smulkiai aprašytas eilinio ruso W. Sidorow likimas lageryje. Šiandien žinios apie tai imamos iš Rusijoje išlikusių archyvų. (Iškarpa atsiuntė Le. Kro.) Snk.



Lietuvos karaimų šventovė – Kenesė Trakuose

Nuotr. K. Vanago

Vakariečių rūpesčiai

Prieš 20 metų didžioji Europos upė Reinas buvo vadinamas atvira kanalizacija. Dabar Reino vanduo yra žymiai pagerėjęs. Milijardų pareikalavęs projektas buvo įvykdytas kraštų, per kuriuos teka ta upė. Dabar, vanduo yra gaivus, turi daugiau deguonies ir vėl plaukioja net 45 rūšys žuvų. Be to, chlorido cadmiu, fosfato ir bentazono kiekiai yra gamtos apsaugos darbuotojų pastangomis nuo 1971 m. stipriai sumažėję. Geriamo vandens gamyba galima tiesiog imant vandenį iš upės. Bet dar yra daug problemų. Dar kenkia prancūzų druskos kasyklos Elzase (vandenį per daug druskos) ir tik tada, kai kasyklos bus išsekusios apie 2004 metus, laukiama pagerėjimo. Ir kitos atliekos – vaistų, hormonų, insekticidų kelia rūpestį. Reinas yra svarbus, nes 20 milijonų europiečių geria jo vandenį.

Birželio mėnesio pradžioje Prancūzijos pietryčiuose buvo rasta labai aukšta radioaktyvaus "cesium-137" koncentracija sūkianti vėžį. "Jokio pavojaus sveikatai nėra, – sako direktoria, – "cezius jau dingęs iš atmosferos". Seniau cezius atmosferoje atsiradavo nuo atominių sprogdimų, bet dabar to nėra. Bet "Greenpeace" draugija abejoja, nes dėl pramonės klaidos Brazilijoje 1980 metų pabaigoje, žuvo kelios dešimtys žmonių. Blogiausia, kad nežinomas taršos šaltinis. Italijoje ir Šveicarijoje buvo daug silpnėsni kiekiai. OPRI žada pranešti Tarptautinei atominei agentūrai, nes užteršimas gali būti kilęs ir iš Rytų.

Europos komisija nusprendė, kad Europos sąjungos javų derlius yra per didelis. ES kraštai turi derlių mažinti, ūkininkai privalo palikti 10% dirbamos žemės dirvonuoti. Iki šiol buvo tik 5% paliekama dirvonuoti.

Kad Švedija nebe rojus pornografijai ir prostitucijai, liudija naujas įstatymas, kurį priėmė švedų parlamentas. Nuo 1999 m. sausio 1 d. draudžiama lankyti prostitutas. Tam nusižengęs gali gauti ne tik piniginę baudą, bet ir pusę metų kalėjimo. "Damos" nebus baudžiamos, nes dauguma ne savo noru pateko į prostituciją. Švedai sakosi esą pirmieji pasaulyje nustatę kad prostitucija yra savo rūšies vergija. 1990 metų pradžioje Švediją pradėjo užplūsti prostitutės iš Rytų Europos ir buvusių Sovietų Sąjungos respublikų. Daug moterų buvo atviliotos visokiais pažadais, darbu, vedybomis. Pateko į prostituciją prieš savo norą. Švedų valdžia tikisi vyrų nuostatos pasikeitimo. "Mes aiškiai sakome, kad etį į viešnamį yra blogas dalykas." Sugrįvus Berlyno sienai, į Vakarų Europą pradėjo plūsti visokios šiukslės. Rusų mafija įveža kasmet į Vakarų Europą vieną milijoną moterų prostitucijai. Būtų gera, jei kiti ES kraštai pasektų švedų pavyzdžiu, nes visi įstatymai Europos sąjungos kraštuose turėtų būti vienodi.

Černobilio šėšėlis kabo ant Rytų Europos banko metinio susirinkimo Kijeve. Prieš 12 metų įvyko pati didžiausia atominė katastrofa istorijoje. Pavojaus dar nėra praėjęs. Jeigu "sarkofagas" virš Černobilio reaktoriaus sugriūtų, nauja radioaktyvi banga galėtų užteršti visą Europą, kaip įvyko 1986 m. Nors yra kontrolė, bet kas dedasi po tuo kupolu virš ištirpusios reaktoriaus šerdies, niekas nežino. Ukrainos pareigūnai stengiasi pavaizduoti būklę kaip galima juodžiau, kad gautų lėšų iš "G7" valstybių ir visos pasaulio bendruomenės. Ir tai ne vien Černobilio apsaugai. Ukrainiečiai nori užbaigti dar dvi naujas atominės jėgainės, dėl kurių naudos abejojama. Z. T.

Atvažiuokite pasakyti
W LABAS W
Lietuvai



Tada pasakykit "labas" nuostabiems vaizdams. Atvykite susipažinti su Lietuva šią vasarą. Jūsų patogumui Finnair skrenda:

- be sustojimų iš Toronto per Helsinkį į Vilnių
- du kartus per savaitę
- nuo gegužės 23 iki rugsėjo 9 d.
- trečiadieniais ir šeštadieniais
- ankstyvi nuvykimai

VILNIUS
\$ 1050.00
NUO

Norvistä
FINNAIR 75
Time flies

Finnair taip pat skrenda kasdien per ištisus metus tarp Niujorko ir Helsinkio. Tad užvažiuokite pasakyti "Labas" !!

MES ESAME FINNAIR. JŪSŲ VARTAI Į PASAULĮ

Finnair priklauso Aeroplan grupei. Galioja tam tikri apribojimai. Orausocio laikomi mokesčiai neįskaičiuoti. Žemės kaina vaikams.

Skambinkite savo kelionių agentui arba Norvistä Tours telefonu
416•222•0203 arba 1•800•461•8651

Steigiamas poligrafijos muziejus

Ričardo Venckaus surinktų autografuotų knygų paroda ir jo rūpesčiu steigiamas spausdinimo priemonių muziejus Kaune

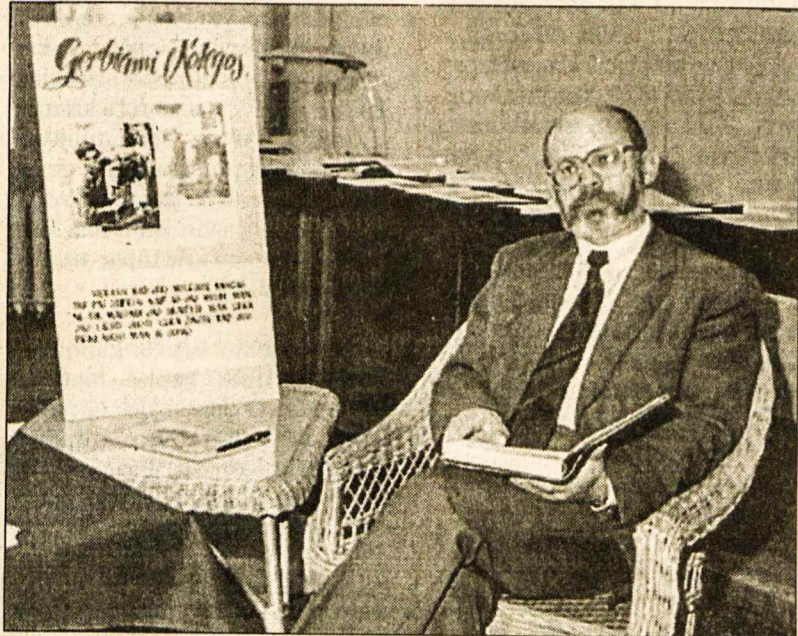
IRENA VAIČIKAUSKAITĖ
Kaunas

R. Venckus – tai Kauno aukštesniosios technologijos mokyklos poligrafijos dėstytojas, aistringas autografuotų leidinių rinkėjas. Mokykloje vyksta autografuotų leidinių paroda, kurią aplankius likau ne tik maloniai nustebinta, bet ir dvasiniai pakylėta.

Daug retų knygų

Parodos salėje net keli ilgi stalai. Ant jų daugybė autografuotų knygų. Tai klasikų, jau plačiai žinomų rašytojų ir poetų, o taip pat gal tik po vieną kuklią knygėlę kukliu tiražu išleidusių tolimojo kaimo literatų.

Tai Adomo Lasto, Bronės Buivydaitės, Juozo Grušo, Zigmo Zinkevičiaus, Kazio Borutės, Vytauto Landsbergio, Marijos Macijauskienės, Ričardo Mikutavičiaus, Karolio Vairo-Račkausko ir kt. autografuoti leidiniai. Nemažai dailiai įrįstų knygų kietais viršeliais su auksinėmis raidėmis.



Lietuviškos knygos mylėtojas ir poligrafijos muziejaus steigėjas Kaune RICHARDAS VENCKUS



RICHARDAS VENCKAUS turimų autografuotų knygų parodoje, susilaukusioje gausių lankytojų

Nudžiugau pamačiusi jų tarpe įrįstas ir savo dvi pirmas knygeles: „Vilties paukštė“ ir „Sėlių krašto legenda“.

Mano žvilgsnis sustoja prie Bernardo Brazdžionio poezijos knygos „Per pasaulį keliauja žmogus“, išleistos „Sakalo“ leidyklos 1943 m. Ant jos Poeto autografas – atsakas į Salomėjos Neries kažkada ant vieno šios knygos puslapio pieštuku įrašytą pastabą: „Apkrauta nereikalingų daiktų balastu“. Kai 1989 m. birželio 5 d. Ričardas Venckus parodė poetui šią pastabą ir paprašė autografo, Bernardas Brazdžionis ant šios knygos titulinio lapo įrašė: „Kas balastas, kas tikra, būtina ir šiuolaikiška, gyva – atskirs, atsijos ir pasakys laikas“.

Mane sujaudino ilgi ir graudūs poečių motinos Anastazijos Kanoverskytės-Sučylionės ir jos dukters Jūratės Sučylaitės autografa. A. Kanoverskytė-Sučylionė ant knygelės „Tekdama susistingo saulė“ Ričardui Venckui

autografuoja dienoraščio eilutėmis: „Baimė reikia nugalėti, – tai ne sakinsis iš mano atsiminimų knygos, o balsas, priešakas iš tenai, iš neramiųjų trumpo studentavimo dienų. O gal jau ne iš ten, o iš atkastų duobių Tuskulėnuose, kur yra laiko griaužiamos žeimė nugalėjusių kaukulių“.

Jūratė Sučylaitė Laisvės alėjuje ant savo poezijos knygelės „Žarijų duobė“ Ričardui Venckui įrašė ilgą autografa. Pacituosiu kelias eilutes:

„Paauglystėje žinojau, kad mano mama teista už politiką, ir todėl jai neleidžiama publikuoti eilėraščių spaudoje. Tokio paaškinimo man pakako, bet nuo to nepasidarė lengviau žiūrėti į Mamos kančią – į poetę, kurios žodis smaigiamas. Norėjau būti rašytoja, norėjau įrodyti, kad toji Saugumo viršininko keikiama pavardė turi rasti savo vietą literatūroje“.

Dar verta paminėti mane itin sudominusį didelio formato skelbimą apie spektaklį, kurio turinys, manyčiau, galėtų būti akstinu teatrologams-menotyrininkams giliau pasidomėti teatro istorija Lietuvoje.

„Lietuvos Vaikų Teatro D – jos skyriaus Panevėžy iškilmingas Vaikų Teatro atidarymas mokytojų seminarijos salėje 1931 m. sausio mėn. 11 d. Premjera „Stebuklingoji Radasta“ B. Buivydaitės, 3 v. pasaka su baletu ir dainomis...“ O šalia skelbimo – 1967 m. balandžio 1 d. Bronės Buivydaitės Ričardui Venckui autografuota pjesė vaikams „Lapė gudragalvė“

Knygos mylėtojas

Meilė knygai, pasak Ričardo Venckaus, jo širdyje gimė 1956 m., kai jis Klaipėdos mokykloje –



Lenkijos lietuvių bendruomenės tarybos pirmininkė ir Punsko kultūros namų vedėja JŪRATĖ KARDASUKIENĖ, kelianusi su „Klumpės“ sambūriu po Š. Ameriką, taria padėkos žodį gausiems žiūrovams

internatė, būdamas 13 metų, iš lietuvių k. ir literatūros mokytojo – vertėjo Stepono Skeivio gavo pirmąjį autografa, įrašytą ant jo išverstos I. Šeinino knygos „Karinė paslaptis“. Deja, išsaugoti šią knygą su brangiuoju autografu jaunajam rinkėjui nepavyko, nes jau nuo kūdikystės dienų liko našliai.

Augo ir mokėsi Klaipėdos bei Kauno mokyklose – internatuose. Būdamas 16 m. pradėjo dirbti „Aušros“ spaustuvių (buv. V. Mickevičiaus-Kapsuko) pagalbinio darbininku. Spaustuvės darbuotojai, pastebėję jaunuolio gabumus, patikėjo jam linotipininko darbą. Apie gabų linotipininką to meto spaudoje rašė: „Vikrūs pirštai sparčiai laksto linotipo mašinos klaviatūra. Ištrėpęs metalas stingsta į sakinius, frazes: gimsta naujos knygos puslapiai. V. Mickevičiaus-Kapsuko spaustuvės linotipininkas Ričardas Venckus švenčia savotišką jubiliejų – vaikiną renka 100-ąjį leidinį – M. Stelmacho knygą „Skrenda gulbių pulkai“ („Kau-no tiesa“, 1966.VII.6, nr. 156).

Darbdžius jaunuolis dirbdamas baigė vidurinę mokyklą. Vėliau mokėsi Vilniaus valstybinio universiteto bendramoksliniame fakultete. Kurį laiką dirbo Pane-munės Kultūros namuose meno vadovu. Dabar dėsto poligrafiją Kauno aukštesniojoje technologijos mokykloje ir neretai pasakoja spaudoje skaitytojams apie senovinius leidinius bei įdomius mūsų pamirštus garbingus žmones.

Daug gerų žodžių Ričardas Venckus yra parašęs spaudoje ir apie savo talentingą dėdę mokytoją Vytautą Vencką, kuris rašy-

davo pjeses vaikams, buvo aktorius ir dailininkas. Gyvendamas pas dėdę, jaunuolis išmoko vis labiau pamilti knygą ir Tėvynę. Vėliau jis pradėjo rinkti autogra-fus ir žymių žmonių balsus, įrašytus magnetinėje juostoje.

Muziejaus steigėjas

Šis darbštus žemaitis (gimė Skaudvilėje, Tauragės apskr.), mokyklos direktoriui Mindaugui Misiūnui leidis, kuria pirmąjį Lietuvoje Poligrafijos muziejų, kuris atspindės mūsų krašto poligrafijos kelią nuo pirmųjų iki šiandieninių spaustuvų. Bus parodyti visi tekstų rinkimo ir spausdinimo būdai, knygriškių darbo specifika. Sudaryta Poligrafijos muziejaus steigimo iniciatyvinė grupė, kurioje dirba mokyklos Poligrafijos ir leidybos katedros darbuotojai. Grupei vadovauja dėstytojas Ričardas Venckus.

Kadangi Švietimo įstaigos mūsų laikais labai neturtingos, mokyklai trūksta ne tik lėšų muziejaus patalpų remontui, bet ir profesionalių patarimų bei pagalbos. Muziejaus steigimo iniciatyvinė grupė nuosirdžiai kviečia visus tėvynainius spaustuvini-ninkus ar šiaip šiai sričiai artimus žmones atsitiesti senų dokumentų, nuotraukų, plakatų, klizių, knygų įrašymo prietaisų, medžio raizinių, senųjų spaustuvų produkcijos pavyzdžių. Be to, muziejaus steigėjus domina veteranų prisimi-nimai. Todėl mielai pasinaudo-tume jų patarimais, kaip geriau įrengti muziejų. Štai adresas: Poligrafijos muziejus, Pramonės pr. 20, LT – 3041 Kaunas, Lith-uania. Tel.: (3707) 35 23 24, Fax.: (3707) 35 24 54.

Klausantis Henriko Nagio kūrybos

Garsajuostės laida, paruošta Kanadoje, pasiekusi Vilnių ir Lietuvos radijo klausytojus

JŪRATĖ VYLIŪTĖ
muzikologė

Mūsų, gyvenančių Tėvynėje, ryšiai su išeivijos kultūros, meno žmonėmis, jų veikla bei darbais, regis, pakankamai gyvybingi, palaikomi iš abiejų pusių. O užpildyti pusės amžiaus atstumui – dar prireiks laiko ir pastangų; net tokie poezijos švyturiai, kaip Henrikas Nagys, daugeliui švietė tarsi per atlantiškųjų tolių miglą. Kanados lietuvių bendruomenės išleistoji garsajuostė „Prisimenamie Hen-riką Nagį“, kurioje įrašyta paties poeto deklamuojama jo kūryba, šia suartėjimo, gilesnio pažinimo prasme yra nepaprastai reikšminga. Poetas ateina į kiekvieno namus – savo eilėmis, balsu, net visu gyvenimu, asme-nybės ir žmogaus pavidalu.

Rengėjai pasirūpino, kad šalia garsajuostės ir mažą, dailiai apiformintą dėžutę (apdailą atliko Annabel Malak) tilptų va-dinama suvenyrinė knygelė. Ji – nedidelio formato, bet didelė turiniu.

Projekto koordinatorium įvardintas Vincas Piečaitis (jis parašė ir įžangą), o teksto redaktorė – Birutė Vaitkūnaitė-Nagienė. Tiedu žmonės, matyt, iš prisiminimų, atsiliepiimų, vertinimų ir sudarė spalvingą, lako-nišką Poeto visumos mozaiką. Patikimą, argumentuotą, betarpišką, nes išsakyta per mylinčios širdies ir taiklios akies pastebė-jimus.

Skleisdamas knygelės pusla-pius eini Poeto jaunystės takais nuo Kėdainių gimnazijos, Kau-no universiteto, Vilniaus litera-tūros vakarų ir Innsbruck'o stu-dentų sambūrio iki Kanados fabri-kų, mokyklų, lituanistinės veiklos, V. Krėvės literatūrinės premijos įsteigimo; iki džiaugs-mingų viešnagės Tėvynėje aki-mirkų ir pabaigos dienų Mont-realio ligoninėje, kurios prabyla nebaigtų posmų faksimile: „Man skauda / labiau Lietuva / negu mano širdis / iš tikrųjų sergu / Lietuva“.

Sesers, jaunystės bičiulių, li-teratų mintys (beje, Dalios Sruogaitės papasakotas epizo-das – naujas puslapis ir į daini-ninkės Beatricos Grincevičiūtės gyvenimo knygą), pajavirinti au-tobiografiniais tarpais, priarti-na ir vidinių dvasios išgyvenimų tėkmę, iš kurios gelmių kyla po-ezija.

Pagirtina, kad knygelėje pa-teiktas H. Nagio kūrybos leidi-nių (Innsbruck'e, Kanadoje, Lietuvoje) sąrašas, R. M. Rilkės poezijos vertimai bei H. Nagio eilėraščiai, paskelbti Kanados ir JAV spaudoje anglų kalba; kad

patikslinama Lietuvos rašytojų sąvade nurodytoji, ne visai tikslī gimimo data. Taip pat primena-ma, kad H. Nagio žodžiais mu-zikos kūrinių yra parašęs jaunas Kanados lietuvių kompozitorius Aleksandras Stankevičius: dai-nų ir kantatą „Kryžių ir Rūpin-tojųliū Lietuva“. Pastaroji „grie-žiant orkestrui, giedant solis-tams Gintai Čapkauskienei, Sla-vai Žiemelytei, Vaclovui Veri-kaičiui, Antanui Kebliui ir jung-tiniam Montrealio chorui, talti-nant Otavos daininkams“ – la-bai sėkmingai buvusi atlikta Montrealyje, vėliau Toronte ir Lietuvoje. Tik gaila, neprisiduria-ma, jog kelios kantatos dalys, su tais pačiais atlikėjais, įrašytos ir garsajuostėje.

Tarp H. Nagio skaitomų ei-lėraščių yra įterptos ir pagal juos parašytos dainos: „Pavasaris ir vaikai“, atliekama choro (kokio?) bei „Vandens malūn-liai“, kurią pasigėrėtina leng-vai, žaismingai (lyg Poeto myli-mų paukščių balsu) įdainavo G. Čapkauskienė. Muzikanto ausis gali išpėti, jog dainelių autorius – irgi A. Stankevičius: tas pats poezijos dvasios pagavumas, pa-prastai stiliaus natūralumas bei sugestyvus nuoširdumas. Tačiau daug kam muzikos kūrėjas liks nežinomas. Tuo tarpu reikėjo tiek nedaug, kad informacija būtų tikslesnė ir pilnesnė. Ir vietos keliems sakiniams užte-ko; pačioje knygelėje dosniai palikta vietos užrašams, o ir rė-mėjų bei mecenatų sąrašą skel-biančio lankstinuko tušti lape-liai tiesiog siūlo įrašyti muzikos kūrinių pavadinimus, jų auto-rius bei atlikėjų pavardes.

Aišku, šio pobūdžio infor-macijos stygius garsajuostės ne-nuvertina. Tačiau kompozito-riui šiaip ar taip, skriauda. Juo labiau, kad A. Stankevičiaus, kaip garsajuostės paruošėjo ir

(Nukelta į 7-tą psl.)



A. a. HENRIKAS NAGYS

Lietuvių grupės žygis Afrikon

Nuotyčiai, vaizdai, vargai ir prabanga Kenijoje, kur ir lietuviai turi bičiulių

KUN. K. J. AMBRASAS, SJ

(Tėsinys iš praėjusio nr.)

Šis fabrikantas parvažiuoja iš sostinės su reikalais, kuriais ne itin patenkintas. Mat valdžiai nerūpi, kad privatus verslas plėstųsi. Todėl nedaromi didesni sandėriai su užsienio šalimis, neskatinama tokia privati pramonė. Štai kodėl produkcija mažta ir pajamos nedidėja. Šis indietis šitas (tokių šeimų mieste yra 14, kurios turi savo maldos namus) ne tik, matyt, laikosi savo tradicijų, bet ir savotiškas gimtosios žemės patri-jas; per tiek metų studijavas Europoje neatsisakė savo religijos, vaikus jos išmokė, sutelkė nedidelę šių bendruomenę savo mieste.

– Sakysite, kokie ten prie-kalnės žali rėžiai? – klausiu savo bendrakeleivį.

– Tenai – dirbamos žemės sklypai, – mostelėjęs ranka inžinierius man toliau aiškina. – Ša-lyje, per kurią dabar mes va-žiuojame, klesti papirkinėjimas. Ji – turtinga, ne tik vertingais vandens ir žemės turtais, – apstu žuvų, sidabro, magnio, perlų, deimantų, geležies rūdos, aukso, kobalto, piritų, fosfatų, alavo, druskos, nikelio, naftos, medie-nos, anglių. Apstu ir elektros jė-gainams vandens, dujų, o ir pats dirvožemis, dažnai raudonžemis, čia derlingas. Jei žmonės netin-gėtų ir visi dirbtų, šalis galėtų būti labai turtinga... – susimąs-tę nutyla mano pašnekovas. Paskui, kiek luktelėjęs, dar priduria:

– Jei neturėtumėte kur apsi-stiti ar nutiktų kokia nelaimė, prašom paskambinti, – padavęs

man lapelį su savo pavarde Schmbi ir telefono numeriu 52258, atsisveikindamas pasiūlė malonus indietis, kurio veidą lig šios dienos prisimenu: iš jo žvil-gė maslos, rimties kupinos ir gilios akys, viršum kurių rūpestingai apmūtytuotoje kaktose švietė nedidelis raudonas trikampėlis – ženklas, kad šis pusamžis vy-riškis neabejingas grožiui...

Kitas apsuksulio

Su šios tautybės žmonėmis dar ne sykį ir ne du prisiejo su-sidurti. Pasižymintys atkaklumu, išradinumu ir darbštumu, jie prekyboje, pramonėje ir kitose gyvenimo srityse greitai suranda tokius plyšelius, kurių nesugeba arba, anot girdėtų žodžių, tingi išnaudoti neryžtingi vietiniai...

Taip nutiko ir šįsyk. Pavėiks-lų, medžio, kaulo, metalo ir drobės įvairiausių dirbinių, bati-kos (batika – javietiška batik – raštuotas, audinių dekoravimo technika, kai ištrypintas vaškas pagal piešinį liejamas ant audinio, kuris vėliau merkiamas į dažus), raizinių savininkas ketvirtosios kartos iš Indijos atvažiuavęs su šeima irgi indietis, dabar taip įvairiai ir sumaniai išdėlojęs pasieniais, visas kertes nukabi-nėjęs meniškais dirbiniais ir savo erdvis patalpos užkaborius taip nuovokiškai išnaudojęs, kad iš čia negali kokios nors bent mažiau-sios smulkmenos nenusipirkęs išeiti.

Sostinės katedra

Na, jei neužteiktum į Kenijos sostinės katedrą, tai jau galėtum tikrai gailėtis. Juk čionai popiežius Jonas Paulius II irgi paliko savo pėdsakus – aukojo šv. Mišias.

Visų šventųjų vardu pavadinta Nairobi katedra gan erdvi, bet neišnaši, kaip ir daugelis kitų pastatų, kurie išaugo ne iš milijonierių ir bankininkų kapitalo, bet šilingas po šilingą surinkto iš tikrų bėdžių šios šalies gyventojų.

Šioje plačioje erdvėje nepa-matysi nei prabangos vyskupo soste, nei altoriaus aprangos, nei kur nors palubėje auksinių ar si-dabrininių sietyčių. Nuo sienų ligi lubų, nuo grindų ligi liturginių drabužių viskas kukliai paprasta, atitinka Betliejaus dvasią.

Įdomios ir truputį skirtingos nuo mūsų Kryžiaus kelių stotys. Ypač paskutinės. Tačiau tik žvilg-terėjime į neseniai sėdusio į Nairobi vyskupijos sostą (1998 sausio 11) arkivyskupo David Gitari darbą.

Štai jau pirmieji jo veiklos vaisiai. Senasis bakas, iš kurio buvo aprūpinta katedra vandeniu,

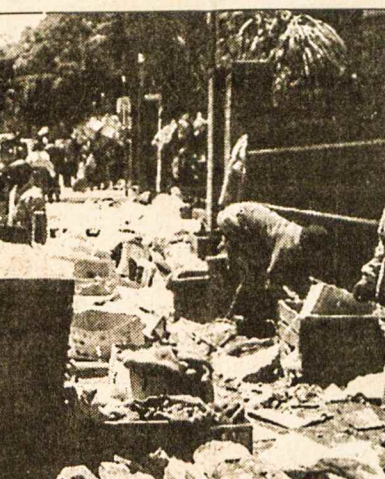


Viena iš Nairobi miesto gatvių

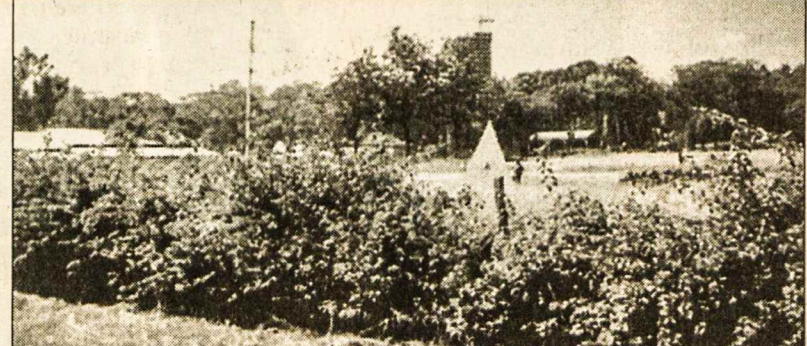
jau pakeistas nauju. Katedra jau turi elektroninį pašta. Specialiai pradėtos pamokos paaugliams, kurie ateityje dar gaus kitas erdvesnes patalpas, kad galėtų pažaisiti. Sekmadieninė vaikų mokykla irgi pradėjo veikti nuo š.m. sausio mėn. Ketverios katedroje aukojamos šv. Mišios turi atskirus pamokslų ciklus: jaunimui, šei-moms, vaikams ir kt. Katedroje rengiami draugystės vakarai, vai-ky, šeimų, krikščionių vienybės, motinų, jaunimo Mišios ir kitokio pobūdžio renginiai. Pastoviai lan-komi ligoniai, jiems rengiami spe-cialūs gydymo seansai, už juos dažnai meldžiamasi.

Kas tas Kenyatta?

„Floros“ pensionato šei-mininkė seselė Antonija, paklausta kur galima nusipirkti knygų apie Keniją arba bent kelis atvirukus, pasakė, kad geriausia susirasti „Biba“ knygyną Kenyatta gatvėje. Nors nurodytoje vietoje jokios norimos literatūros nebuvo, bet užtat buvo proga susipažinti su kitais centre įsikūrusiais turtingais



Nuotr. K. J. Ambraso



Šioje Kenijos sostinės Nairobi aikštėje popiežius Jonas Paulius II atnašavo Mišias prieš keletą metų

Nuotr. K. J. Ambraso

knygnais ir meno kūrinių par-duotuviomis. Tačiau užvis labiau-siai parūpo, kas gi yra tas keistas žodis, kuriuo pavadinta šioji gatvė Kenyatta.

Vasco de Gama, plaukdamas aplink Afriką Indijon, 1498 m. buvo sustojęs prie Galanos upės žiočių ten, kur dabar yra Malindi uostas. Mombasoj 1593 m. por-tugalai pastatė Jėzaus tvirtovę, kuri ligi šių dienų yra išlikusi ir paversta kalėjimu. Portugalus iš Kenijos pajūrio XVIII š. išstūmė arabai, kurie čia pradėjo plėsti prekybą vergais. 1837 m. Kenijos pajūrį pasiglemžė Zanzibaro sul-tonas, o 1887 m. ji įsišunuomojo Anglija. Ligi 1920 m. Kenija buvo vadinama Britų Rytų Afrika.

Po II Pasaulinio karo vis smarkiau ir smarkiau ėmė veikti pogrindis. Kikujai sujudo prieš europiečių kolonizatorių ir Ang-lijos administratorius. Šis judėji-mas žinomas „mau-mau“ vardu. Pagaliau 1952 m. rudėn prasidė-jo masinis sukilimas prieš bal-tuosius. Anglija 1952 m. spalio mėn. paskelbė apsaustį ir pra-dėjo siųsti kariuomenę malšinti sukilimą.

Tie neramumai truko ligi 1957 m. pradžios. Per juos žuvo kelios dešimtys tūkstančių čiabu-vių. Sukilimui vadovavo Kenyat-

ta, kurio vardu pavadinta viena iš pagrindinių gatvių, tarptautinis konferencijų centras, o pačiam sukilimo vadui netoli nuo parla-mento pastatytas mauzoliejus, kur ilsimi jo palaikai.

Kenyatta, arba Johnston, gi-mė 1893 m. Šis negrų politinis veikėjas mokėsi škotų mišijų mokykloje Nairobije. 1922 m. įstojęs į kikujų sąjungą (KCA) greit išliko į vadovaujančiųjų gretas, pradėjo leisti kikujų k. laikraštį. Septyniolika metų gyve-no Europoje, daugiausia Londo-ne, studijavo ekonomiką. Kada-ngi buvo palankus komunistams, kelis syk viešėjo Maskvoje, kur sovietų lėšomis studijavo antropo-logiją. Vienas iš 1945 m. proko-munistinio Afrikos tautų kongre-so organizatorių Mančesteryje, iš kur grįžęs 1946 m. Kenijon tapo sukilėlių vadu. 1953.IV.8 nuteistas septyniems metams kalėti.

Vietinė kalba

Kiswahili arba swahili (sua-hili) yra valstybinė kalba, greta kurios beveik dažniau oficialiose įstaigose susiekinė angliskai, nes vietinę kalbą mažai kas iš atva-žiuojančių moka. Miestuose gali išgirsti prancūziškai, vokiškai, itališkai, indiška ir ispaniškai kalbančių. Iš viso Kenijoje yra

apie 70 genčių, o Tanzanijoje esama per 120 bantų ir nilotikų (nilotic) tarmių.

Kolei Evaldas su bičiuliais susitarė dėl patogaus ir pigiau-sios kelionės į kalnus, galima apsidairyti po tą turistinę agen-tūrą ir pasiteirauti literatūros apie šią šalį. Čionai, kur vienas iš svarbiausių šalies reklaminių centrų, būtinai jos turi būti. Ne-trukus kalbinau: „Gali būti dirban-čių mergaičių? – Gal turite ko-kios nors informacijos apie savo šalį? – Turime, bet prašome ateiti už kokios valandos. Paieš-kosime“.

Kadangi tos tarnautojos da-bar turėjo klientų, tai reikėjo iškloti kito kokio nors taikinio, kuris išties, pasirodė, čia pat esąs. Tai dar neturįs trisdešimt metų vaikiną, kuris, atrodė, tik ir laukia, kad kas nors jį už-kalbintų. Čia, kaip netrukus pa-aiškėjo būta Stephen O. Otie-no, kuris ieškojo klientų. Jo fir-ma mat remontavo įvairias ma-šinas, jas dažė ir kitus darbus dirbo. Kadangi Steponas iškart leidosi į kalbas, tai pasiėmęs jo vizitinę kortelę pritūpęs prie jo ant tos duotosios vizitinės ėmiau rašyti pirmuosius suahi-liškų žodžius:

„Džambo“ (Jambo) – Svei-kas. Laba diena! Šio žodžio vė-liau labiausiai prisireikė tiek au-tobuse, tiek gatvėje, o ypatingai kelionėje su sutiktaisiais keliau-ninkais.

Kitas žodis ne mažiau bū-tinas: „Asante (sana)“ – dėkui. Jis šimtus kartų buvo mūsų lū-pose.

Kelis kalbos žodžius mokė-damas neretai jau gali rasti ke-lią į žmogaus širdį, nes jis pa-mato, kad tu stengiesi kalbėti jo gimtąja kalba, todėl dažnai kuo galės pagelbės. (Bus daugiau)

LIETUVOS POETŲ PORTRAI

Jo poetinė kūryba – himnas Lietuvai

BERNARDAS BRAZDŽIONIS – naujųjų laikų Maironis

ALEKSANDRAS
ŠIDLAUSKAS, Vilnius

Tai, matyt, prasidėjo nuo Vinco Kudirkos ir Maironio. Prasidėjo tada, kai reikėjo raginti kovoti ir dirbti, mylėti savo Tėvynę ir ginti jos garbę. Reikėjo priminti ir Lietuvos istoriją, ir liaudies dainą, ir pilakalnius, ir dievdirbuis. Visko į vieną eilėraščių neįmanoma sudėti, bet Tėvynė jame visuomet turi tilpti. Ji labai nedidelė, bet labai sava, ji garbinga, nes mylima. O tuji eiliuotojų tiek dar nedaug. Toji lietuviškumo dvasia vis gyva gyvutėlė.

Ir džiaugtis belieka, kad lietuvių poezijos medelinas toks vešlus, išnašus, gražiais ūgliais išsikerojęs. Šoktelėjo lietuvių poezija aukštyn nepriklausomybės metais. Išaugo aukštuosius mokslus baigusi žemdirbių vaikų karta. Ji greitai suvokė, kad meninis žodis turi stulbinančią jėgą.

Tai anksti suvokė ypač poetas pasvalietis Bernardas Brazdžionis, kurio likimas – tai tautos likimas, kurio lyrikos lemtis – tai lietuvių poezijos kelias. Anksti subrendęs, napaniekinęs tėvų tradicijų, jau jaunystės metais išpopuliarėjęs kaip geros poezijos kūrėjas, greitai sulaukęs visuotinio pripažinimo, jis anksti tapo lietuvių tautos pranašu, šaukliu, tikroju tautos poetu.

Jo balsas buvo gyvas, o poezija skambėjo ir skambėjo. Jeigu poetas būtų neemigravęs iš gimtinės ir užmarius, ji būtų ištikusi žiauri sibiriečio lemtis.

1989 m. įvyko didysis stebuklas – pasirodė poeto Bernardo Brazdžionio knyga "Poezijos pilnatis". 100,000 egzempliorių tiražas, 704 puslapiai tomas. Eilės nusvingiavo Vilniaus universiteto žurnalistikos katedroje, kur buvo pirmiausia parduvinėjama minėtoji poeto knyga.

Kas labiau galėjo susilaukti tokios pelnytos šlovės, kokios susilaukė B. Brazdžionis, pirmą kartą po penkiasdešimties metų vėl pabūciavęs gimtosios žemės grumtelį? Taip. Nesutinkami nei popiežiai, nei karaliai, nei prezidentai.

"Per pasaulį keliauja žmogus..." "Šaukiu aš tautai!" Koks didis paprastumas ir absoliutus teisybės jausmas.

I Brazdžionio kūrybą savo laiku įsiveržė bendražmogiškos biblinės temos, kurios buvo sukelusios ir džiugesį, ir nerimą, nes manyta, kad didis talentas krypta į religinės literatūros laukus, kurie mūsų krašte neišsikovoję deramos vietos. Religinė poezija – nepaprastai sudėtinga sritis. Tačiau B. Brazdžionis nesumulkiavo savo tomis temomis, o gebėjo pasirinkti tokius siužetus ir temas, kurios nebuvo paviršinės, kaip kitų poetų kūryboje.

Eilėraščių pavadinimuose supintos poetinio mąstymo gijos su skaitytojų mintimis ir jų poetine suvoktimi. Kaip retas, B. Brazdžionis pažįsta savo poezijos skaitytoją, žinodamas, ko jam labiausiai šiandien reikia ir šiaip, ir anapus didžiojo vandenyno. "Mano protėvių žemė", "Tėvų sodybos žiburėlis", "Tėviškės duona", "Tėviškės sodai", "Piliakalnių balsas", "Gimtosios žemės ilgesys" – kalba ir pasakoja tradiciškai, labai žemiškai, bet nepaprastai jautriai, emociškai.

Poetas vaikščioja po senovės dievų ramoves, klausosi žilų vaidilų kanklių. Tėvynė jam rodo si tūkstantyje paveikslų. Jis gerai prisimena ir žino, kad toji Tėvynė išaugino lino žiedą. Jam sužiba tėviškės sodybos langai, o gilus ir šaltas šulinys pagirdo ėriukus ir avelas. Poetą visuomet slegia sunkūs svetimi debesy, jam vis šviečiasi spalvingai ryški Šiaurės pašvaistė, toji sidabrinų gėlių Lietuva, raudanti prie kryžkelės.

B. Brazdžionio protėvių žemė – tai baltos ramunės, senos pilys, aukštaičių pagojai, balti aviliai, sielvarto upės krantas ir jauno pavasario žiedai. Visa išausta širdimi, be jokios pozos, tiksliai labai susijaudinus ir išgyvenus.

"Ak, norėtume grįžti į tėvų sodybą, /Kiekviena žvaigždėlė kaip sesuo kur žiba" – ilgesys kankina poetą kaip jautriasielį žmogų ir pilielį, ne vien tiksliai kaip poetą. Jo tėviškė "balta baltųjų vyšnių sodas /senolių žemė Lietuva". Ilga, banguojanči eilutė, kontrastingi paveikslai, dramatinės spalvos, įvairios ilgesio nuotaikos, romantiški įvaizdžiai ir simbolinės drobės – tai tikras himnas Lietuvai, kuriai meilė neišsenkama ir kurios meilė amžiais, nemari. Aukšti, barokiški žodžiai, skaidrus, vyriškas žvilgsnis, optimistinis, nors neretai nostalgikas, žodis, taip pat tartum iš himno

atėjęs. Nebus perdėta, jeigu pasakysime, kad tai didysis tautos dainius, jos ilgesio poetas. Jis – Lietuvos poezijos patriarchas, amžiaus simbolis. Tai naujųjų laikų Maironis, skambaus eilėraščio meistras, ir žodžio maestro, įvairiausių istorinių lūžių liudininkas – ir gyvenime, ir poezijoje.

Visą gyvenimą poetas liko ištikimas iškiliam žodžiui, tribūniniam bendravimui. Tuo metu tai buvo būtina ir reikalinga. Visi turėjo girdėti ir atidžiai klausytis. Epochos balsas sutampa su poeto balsu, kai sutampa idėjų lygmenys, kai gerai žinomas visuomenės minties ir jausmų pulsas, kai skambus žodis netampa savitiksliu, o yra pajungiamas pačioms kilniausioms idėjoms. Neveltui sakoma, kad poetai vaikščioja savo žeme, tiksliai jų skrydis būna aukštas ir nepasiekiamas.

Kur tu vėly rudenį eini...

Rūškana. Sutekę. Nesiblaivo. Žemėj klykia paukščiai alkani. Nepažįstamas, nežinomas keleivis, Kur tą vėly rudenį eini?

Vėtros. Lietūs. Lapai blaškos, gėlės...

O tėvų senos pirkelės židiny Gabijos šventos vis degs tau žiburėlis, –

Kur tą vėly rudenį eini?

Grįžk pro sentėvių kapus, pro aukštą kryžių,

Vėl žaliuos beržai pakluonėje jauni,

Grįžk, kur knygnešiai tremtiniai mirt sugrįžo,

Kur tą vėly rudenį eini?

Alksim, lauksim, vargą vargsim, krisim,

Bet tėvynė bus gyva širdy, Gyvas bus Rūpintojėlis mūsų – Kristus...

Kur tą vėly rudenį eini?

Bernardas Brazdžionis, Iš rinkinio "Šaukiu aš tautai". (Valstybinis leidybos centras, Vilnius, 1991 m., 86 psl.)

Lietuvos himno autoriaus gimtinėje

Vinco Kudirkos gimtinėje ošia ažuolai – jie sukvietė Lietuvos rašytojų sąjungos poetus. Š.m. gegužės 27 d. čia nuskambėjo jų posmai. Tai pirmą kartą per 30 metų, nes mūsų rajone poezijos renginiai pradėti 1968-aisiais metais. Susirinko poetai prie plačiašakių ažuolų, kur augo didysis tautos sūnus daktaras, varpininkas, publicistas V. Kudirka.

Svečių delegacijai vadovavo poetas Jonas Strielkūnas. Štai jie – mūsų tautos švyturiai, žmonės, nešantys šiltą ir švelnų žodį į širdis. Kas myli poeziją, jaučia jos galią, šilumą. Ji tave užburia, maitina dvasią, išaugina sparnus.

Pilnas kiemas poezijos ger-

bėjų, kurie plojimais pasitiko svečius. Šventė prasideda. Poetas Jonas Strielkūnas kalbėjo: "Prasminga, kad pirmiausia atvykome čia, juk ne kiekvienam poetui yra lemta parašyti tautos himną". O himnas jau sulaukė 100 metų. Jo paprasti ir prasmingi žodžiai kelia naujam gyvenimui: darbė buvo stumdoma iš vietos į vietą, šešerius metus dirbo kalėjimo gydytoja psichiatre pavojojingo aplinkoje. Bet buvusi gerbiama (ir saugi), nes jos principai – nenusileisti smurtui, kovoti už tiesą, gerbti žmogų (net ir nusikaltėlį), mėginti jį suprasti ir jam padėti.

O kad išaugtų dori, ji ir savus vaikus brandino gyvendama kaime, natūralioje aplinkoje. Giedrė suartėjo su kita kūrėja-dailininke Algirda Karaliūte (Jauniškiene). Gimė bendra jų knyga: Algirdos piešiniai, Giedrės eilėraščiai. (Čikagoje "Galerijos" vadovas, fotomenininkas Algimantas Kezys taip pat yra išleidęs knygu: jo foto-

ilgai svečiai vaikštinėjo Kudirkynėje, domėjosi muziejais, rodiniais, klausėsi ežero bangelių teliuškavimo ir širdyje džiaugėsi, kad Suvalkijos lygumos padovanojo tautai V. Kudirką. Jo vardas ir darbai eis iš kartos į kartą ir nuolat ragins: "Kelkite! Kelkite!" V. Voveraitė-Vosyliienė

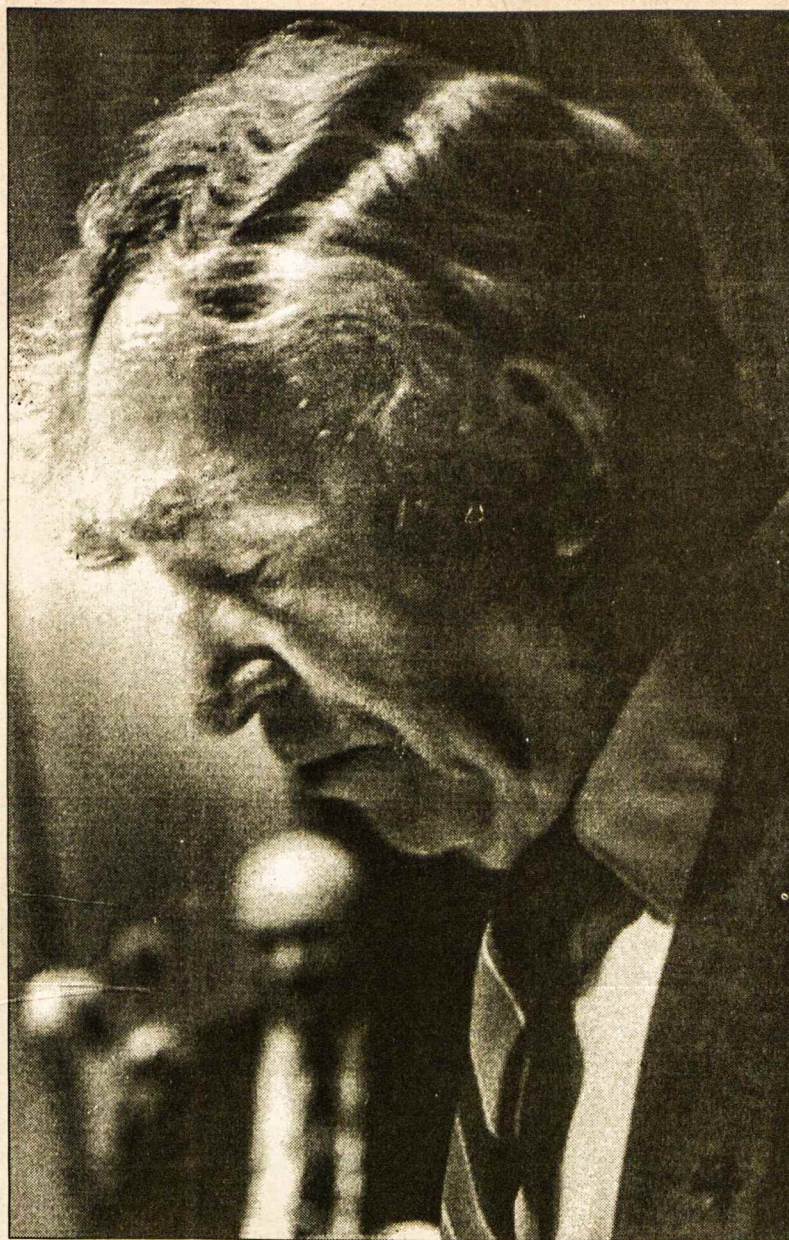
Atsiųsta paminėti

Lituanus, vol. 44:1(1998), trimėnėsinis žurnalas anglų kalba mėnuo ir moksliui, 80 psl. ir viršeliai. Šio nr. redaktorius Ant. Klimas. Administracija: 6621 S. Troy St., Chicago, IL 6069-2913, USA. Reg. metinė prenumerata \$10 (JAV).

Danutė Šilinytė-Šilininė, PRI-SIMINIMUOSE GYVENA ŽMONĖS, 1996 m., praeities apybraižos, 88 psl. ir viršeliai. Red. L. Ežerskytė, išleido UAB "Gimtoji žemė", P. Cvirkos g. 12, Ukmergė. Tiražas 500 egz. Kaina nepažymėta.

O. B. Audronė, AMŽINI VASARAI, eilėraščiai, 80 psl. ir viršeliai. Išleido "Veikslas", Taikos 160-14, 2017 Vilnius. Tiražas 300 egz. Kaina nepažymėta. Autorė – pasižymėjusi poetė, rašytoja Ona Tamulevičiūtė-Balčiūnienė, pasirašanti O. B. Audronės slapyvardžiu – yra išleidusi keletą poezijos rinkinių, riekiąsi periodinėje spaudoje, nuolatinė "TŽ" bendradarbi.

Pauliukė, IŠMINČIAUS PĖDOMIS. Trumpi apsakymai mažiems skaitytojams, tinkami lituanistinėms mokykloms. Knygelės iš-



Poetas BERNARDAS BRAZDŽIONIS

Savita kūrybinė išraiška

Poetės Milukaitės ir dailininkės Karaliūtės "Pilnatis godos"

ALĖ RŪTA

Jauni ir vyresni poezijos mėgėjai, ypač atsidavę po Lietuvos atgimimo, pirmuosius savo eilėraščių rinkinius siunčia "Tėviškės žiburiams", kad paminėtų, įvertintų. Redaktorius turbūt nė vieno neatmeta. Kas gali atspėti, ar su pirmuoju leidiniu poetas neišblės? O gal dėmesio paskatintas reikšis toliau ir stiprės...

Šįkart poetės Giedrės Milukaitės (Razvadauskienės) "Pilnatis godos" – jau nebe pirmas jos rinkinys. "Žaibų akimirkų" leidinys, matyt, buvo sėkmingas, jei leidžia ir antrą eilėraščių rinkinį.

Kas yra Giedrė Milukaitė? Jaunuolė, studentė? Ne. Ji – diplomuota gydytoja-psichiatrė, šešių vaikų motina, mediko mokslo kandidatas, dabar studijuojanti Britanijoje. Ji pasisako esanti dėkinga motinai už griežtą auklėjimą ir už nelengvą gyvenimą: darbė buvo stumdoma iš vietos į vietą, šešerius metus dirbo kalėjimo gydytoja psichiatre pavojojingo aplinkoje. Bet buvusi gerbiama (ir saugi), nes jos principai – nenusileisti smurtui, kovoti už tiesą, gerbti žmogų (net ir nusikaltėlį), mėginti jį suprasti ir jam padėti.

O kad išaugtų dori, ji ir savus vaikus brandino gyvendama kaime, natūralioje aplinkoje. Giedrė suartėjo su kita kūrėja-dailininke Algirda Karaliūte (Jauniškiene). Gimė bendra jų knyga: Algirdos piešiniai, Giedrės eilėraščiai. (Čikagoje "Galerijos" vadovas, fotomenininkas Algimantas Kezys taip pat yra išleidęs knygu: jo foto-

leidimą parėmė Australijos lietu-

viviai per kun. Vaclovą Aliulį. Jos autorė yra Rygoje gimusi Ana Darvedzė, mokytojavusi Vilniuje ir 1994 m. dingusi be žinios. Išleido "Aidų" leidykla (Universiteto 4, LT-2001, Vilnius). Vilnius, 1998 m., 56 psl.

VILTIS, 1998 m. sausis-vasaris, žurnalas anglų kalba folklorui ir tautiniams šokiams, 8 psl. ir viršeliai. Red. A. P. Durtka, jn., 1110 N. Old World Third Street, Suite 420, Milwaukee, WI, 53203-1102, USA. Metinė prenumerata Kanadoje \$28 (JAV).

ISTORIJA IR VISUOMENĖS MOKSLAS UŽSIENIO LITUANISTINĖSE MOKYKLOSE, programų ir straipsnių rinkinys. Sudarė doc. St. Stašaitis, išleido Vilniaus pedagoginio universiteto, istorijos fakulteto istorijos didaktikos katedra 1997 m. Vilniuje; 104 psl. ir viršeliai. Tiražas 100 egz. Kaina sutartinė. Knygoje yra išspausdinti trys Ant. Rinkūno straipsniai, paimti iš pomirtinio A. Rinkūno leidinio "Negestanti ugnis".

grafijos, poečių saviti eilėraščiai. Juos jungė meninė tiesa ir grožis).

"Pilnatis godos" dar tuo originalios, kad Algirdos Karaliūtės piešinius iliustruoja Giedrės Milukaitės eilėraščiai, ryškynantys paveikslų slapybes. Tai įdomu! Knygos skaitytojai gali ir kitokią, savą nuomonę susidaryti.

A. Karaliūtė gerai valdo piešinį – realų ar pusiau abstraktų. Skulptūriškai atliktos moterų figūros, švelnūs veidai ir mitologiniai elementai inkorporuojami į gamtą siluetais, kuriuos poetė randa meilę, viltį, kančią, tikėjimą... Mano nuomone, geriausiai pavykęs piešinys "Atspindžiai", prie kurio eilėraščių:

Sidabrinę šviesoj
Mes tarp kopų paklydę,
Skęstam melėis bangoj
Dar bevirpančią brydę...
Glosto akys žvaigždžių
O šlandien žiemą...
Tarp širdžių sužeistų
Vienuma, vienuma... (40 psl.)

Paveiksluose tarpais jaučiamas dailininkų M. K. Čiurlionio ar Šimonio įtakos. Tačiau savitumu dailininkė Karaliūtė irgi stipri.

Prie paveikslų "Tikėjimas" poetė rašo: "Jo žvilgsnis su šviesa kažkur klajojo – /Aš taip norėjau jį paliesti, prieiti prie jo arti"/, – tai pagal jos pasisakymą biografijoje, taip ji mėgina pažinti savo pacientus...

Poetė mėgsta žaibo įvaizdį. "Žaibų akimirkų" – ar pirmasis jos eilių rinkinys. Sklandžia klasiškie eilėdara G. Milukaitė mėgina išreikšti meilę žmogui, Lietuvai, taip pat svajonei, darbą, Sibiro ledynus ir net laisvės kovotojus... Štai ištrauka iš eilėraščio "Žaibai":

"Aš paukščių pakilsiu
Virš baltų kalnų
Ir erdvę prabilsiu
Degančių žaibu" (68 psl.)

Arba eilėraštis "Turgaus grindinio kalba":

"Partizanų kraują grindinys sugėręs,
Naktimis dejuoja, žaizdą atsivėręs
Kviečia usnies žiedą debesų pakilti,
Ir paukščių raudoti jų nušautą viltį" (82 psl.)

Nesu mačiusi G. Milukaitės pirmosios knygos, bet "Vilties godos" abiem menininkėms teikia vilčių atečiai.

Algirda Karaliūtė, Giedrė Milukaitė, PILNATIES GODOS. Tapyba ir poezija, Kaunas, LŽS (Žurnalistų leidykla), 1998 m. Išleista rėmėjų ir autorių lėšomis. Parengė Bronius Jauniškis, jis ir įvadinį žodį parašė. Spausdino "Morkūnas ir Ko" (Studentų 54, 3031 Kaunas). Tiražas 1,000 egz.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Vasario šešioliktosios aštuoniasdešimties metų šimtmečiui skirtą parodą vasario 8-kovo 5 d.d. surengė Indianapolis Michigano City apylinkės dailininkai – Marija Ambrozaitienė, Audronė Ambrozaitytė, Rita Dargienė, Jurgis Daugvila, Indrė Lukaitė, Ada Sutkuvienė, Genovaitė Skirbulienė, Danutė Turlaitytė. Lankytojus turbūt labiausiai sudomino A. Sutkuvienės didžiausias kūrinys "Sausio tryliktoji", J. Daugvilos lietuviškos koplytėlės ir angelai.

Petras Rimas Kabaila, Australijos sostinėje Kanberoje gyvenantis architektas ir archeologas, yra susidomėjęs Australijos pirmųjų gyventojų archeologinėmis istorijomis bei architektūros studijomis. Dabar ką tik išleista jo ketvirtoji studija yra skirta sostinės Kanberos srities pirmųjų gyventojų praeities archeologijai. Ankstesnės trys P. R. Kalailos tyrimų studijos yra skirtos: kitoms Australijos pirmųjų gyventojų sritims.

JAV gyvenantis Algis Kėmėžys, žurnalistas ir fotografas, labiausiai yra pasižymėjęs Indijoje darytų nuotraukų ciklu "Šventoji karvė". Vidos Savičiūnaitės pranešimu "Lietuvos rytu", tą jo "Šventosios karvės" parodą Kaune surengė japoniškoji "Fuji-film" galerija. Pasak žurnalisto V. Savičiūnaitės, tas savo nuotraukas JAV lietuvis A. Kėmėžys laiko savo meilės aprašais Indijos kultūrai, tradicijoms ir karvėms, kurios ten laikomos šventomis gyvybės nešėjomis. A. Kėmėžys Indijoje yra lankęsis jau kelis kartus, nukeliavęs dešimtį tūkstančių mylių, padaręs tūkstančius Indijos karių nuotraukų šventovėse, gatvėse, ramiam gamtos prieglobstyje. A. Kėmėžio "Šventosios karvės" nuotraukų paroda buvo surengta ir kituose Lietuvos miestuose.

Latviai šiemet mini savo poetės Arijos Elksnės septynišiasdešimtąsias gimimo metines. Ji tebėra gyva skaitytojų širdyse, nors mirė prieš keturiolika metų. Mat ji versdavo kitų poetų kūrinius latvių kalbon. Ji vertė ir lietuvių poeziją, o lietuviui išversdavo ir jos eilėraščių savo skaitytojams. Tad nenuostabu, kad latviai savo poetės Arijos Elksnės atminimui paruoštą programą "Mylėjau visą amžių aš" atvežė Panevėžin. Ją Baltoskandijos akademijose ten atliko latvių aktorė V. Gribača-Valterė, poetė L. Brydaka, A. Platperio vadovaujama vyrų choro "Absolventai" grupė.

Klausantis Henriko Nagio kūrybos

(Atkelta iš 6-to psl.)

muzikinio apipavidalintojo darbas (techninį darbą atliko Gaila Naruševičiūtė-Stankevičienė) vertas atskiros dėmesio.

Nepakanka pasakyti, jog darbas atliktas profesionaliai; tarp eilėraščių įkomponuoti muzikos kūriniai ar mažutės instrumentinės jų atkarpų dalelės stebina visumos ritmo jautimui, nuosaikia ir prasminga spalvų įvairovė. Pratepsdamas bei moduluodamas eilėraščių nuotaikas, pabrėždamas per jas kurį nors prasminį niuansą, A. Stankevičius padeda kurti dramaturgiškai vientisą garsiausios turinio vaizdinį. Tai galėjo padaryti tik giliai H. Nagio poeziją jaučiantis, ją pažįstantis ir išpažįstantis, be to savo profesijos priemones puikiai įvaldęs muzikas.

Manau, jog ir kiti (ne tik aš) susipažinę su šia garsiausios laida pradeda nuo eilėraščių klausymo. O reikėtų elgtis priešingai: pirma skaityti, paskui klausyti. Knygelė mus, ypač buvusius atokiau nuo Poeto, paruošia susitikimui; tarsi išmoko abėcėlę, o jau paskui – patys gali skaityti tą be galo savą, brangų, širdies kraują įamžintą raštą.

Nebūdama literatūros žinove, nedirštu aptarti eilėraščių parinkimo principo; jį iš dalies, matyt, lėmė įrašų kiekis bei kokybė. Tačiau per juos atsiskleidžia poeto savitumai ir esmė. Jo toks tikras lietuviškumas ("mano kojos kaip medžio šaknis dirvožemy liks"), neįtikėtina trapus ir šiltas lyriškumas (iš ciklo "Vienos vasaros nuotrupos"), ryškiausia leimotyvų su skamba amžius ir tautos vieni-jantis brolio simbolis, aistringas smurto pasmerkimas (1956 ru-

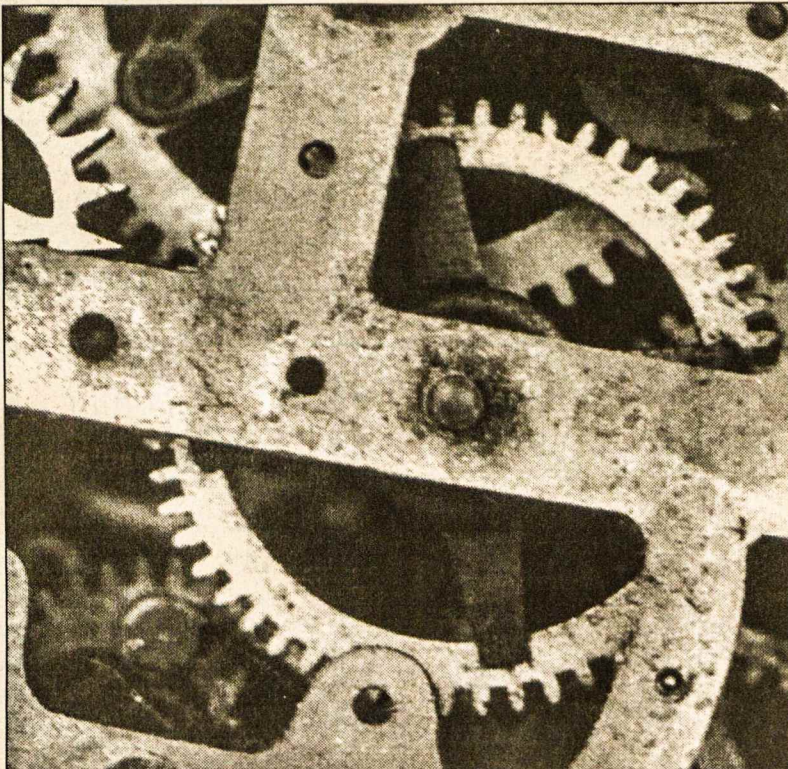
Tarptautiniu knygženklų konkursu Šiauliuose buvo pagerbtas šiauliečio dail. Gerardo Bagdonavičiaus (1901-1986) atminimas. Konkursan įsijungė dailininkai net iš šimtas dvidešimt septynių pasaulio valstybių. Pirmąją premiją laimėjo šiaulietė grafikė Rasa Prišmontaitė. Jos knygženklį Šiauliu krašto taryba perdavė Dail. G. Bagdonavičiaus atminimo muziejui.

Gastrolėms Vilniuje buvo atvykęs Lenkijos Zelonos Guro miesto dramos teatras. Svečiai iš Lenkijos Vilniaus rusų dramos teatre lenkų kalba suvaidino "Pelenės" pasaką vaikams, airių kilmės dramaturgo S. Becketo absurdo teatro dramą "Laimingos dienos". Išvykos repertuare taipgi buvo ir iš Zelonos Guro atsiųstas spektaklis "Tūkstančio vienos nakties pasakos suaugusiems". Lenkijos teatralai aplankė ir savo tautiečius Šalčininkuose bei Eišiškėse.

Lietuvos istorijos instituto archeologai 1997 m. vasarą tęsė kasinėjimus Šeimyniškių piliakalnyje prie Anykščių. Pasak dr. Gintauto Zabelos, spėjama, kad ten buvo Vorutos pilis, kurioje 1250 m. nuo kryžiuočių ir žemaičių kunigaikščių gynėsi Mindaugas, tada dar tik Didysis Lietuvos kunigaikštis, parašęs porą laišku Livonijos ordino magistrui. Šįkart toje vietoje, kur stovėjo pilis, archeologai atkasė sidabrinį kryželį ir namų apyvokos daiktų. Kasinėjimus norima paspartinti, nes artėja Mindaugo krikšto 750 metų sukaktis 2001 m., tada po trejų ta pati jo karūnavimo sukaktis.

Los Angeles dramos sambūrio scenoje vis dažniau erotinių farsų komedijomis įsitvirtina Lietuvos dramaturgas Kazys Saja. Perna premjeras Kalifornijoje susilaukė K. Sajos vienaveiksmis "Pasimatymas šaltam vasarnamy". O dabar rež. Algimantas Žemaitaitis kovo 28-29 d.d. žiūrovus pakvietė rampos šviesą išvydusios K. Sajos dviejų paveikslų komediją "Savaitgalio romanas". Žiūrovai juokėsi iš pagrindinių šios komedijos veikėjų Rapolo Vabalio ir jį už nosies vedžiojančios neįtikimos žmonos Maudos. Šiuos du pagrindinius vaidmenis atliko aktorai Amandas Ragauskas ir Raisa Urbanienė. Spektaklini kitiems vaidmenimis buvo įsijungę aktorai Haroldas Mockus, Ramunė Vitkienė, Manfredas Prišmantas ir Sigutė Mikutaitytė-Miller. Scenovaizdžius buvo sukūręs Saulius Jasiukonis.

V. Kst.



Ratas

Laikas keičia tavo veidą,
Ratas sukas pamažu,
Saulė kyla, saulė leidžias –
Kaip čia žemėje gražu...

Čia pavasaris ateina,
Brest dirvoje grūdai,
Rudenį raudoni lapai,
Žiemą pūgos ir ledai...

Ir eini žmogus per viską,
Ir džiaugiesi likimu,
Glosto vėjas rugių lauką,
O širdy tylu, ramu...

Taip gyvenimas praeina –
Vis tik žemėje gražu,
Laikas keičia tavo veidą,
Ratas sukas pamažu...

Eilėraštis ir nuotrauka ROMUALDO KISIELIAUS



PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 58 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	3.25%
180-364 d. term. ind.	3.50%
1 metų term. indėlius	3.75%
2 metų term. indėlius	4.00%
3 metų term. indėlius	4.25%
4 metų term. indėlius	4.50%
5 metų term. indėlius	5.00%
1 metų GIC-mėn. palūk.	3.75%
1 metų GIC-met. palūk.	4.00%
2 metų GIC-met. palūk.	4.25%
3 metų GIC-met. palūk.	4.55%
4 metų GIC-met. palūk.	4.75%
5 metų GIC-met. palūk.	5.25%
RRSP, RRIF ir OHOSP	2.75%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	4.00%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	4.25%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	4.55%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	4.75%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	5.25%
Taupomąją sąskaitą	2.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	2.00%
Kasd. pal. čekių sąsk.iki	2.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.75%

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas nuo	7.50%
Sutarties paskolas nuo	7.50%
Nekiln. turto paskolas: su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	6.30%
2 metų	6.40%
3 metų	6.55%
4 metų	6.65%
5 metų	6.70%
Su keičiamu nuosimčiu	
1, 2, 3 metų	5.65%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas čekių ir taupymo sąskaitose. Duodame komercinius mortgicijus iki \$725,000.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės (iki \$250,000). Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC-PLUS" kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING

Licence
E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALACIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- ŠALDYTUVUS
- SKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronte. Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrinės šildymo ir A/C sistemos
- Skalavimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas, voryklas
- Šaldymo sistemos, šaldytuvus

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui

tel. 416 370-3539 arba 416 740-9650 Toronte
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

ROCK OF EUROPE INC. GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTUOTA

(416) 232-1250

83 SIX POINT ROAD
(Į PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

ROYAL LEPAGE



Jeį norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mieliai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

Gavęs "Associate Broker" leidimą, dabar galėsiu dar geriau patarnauti savo tautiečiams. Dėl sąžiningo ir profesinio patarnavimo parduodant ar perkant nekilnojamo turto nuosavybės prašau skambinti

TEODORUI STANULIUI, B.A.

Associate Broker

Tel. 416 769-1616; namų 416 231-4937; nešiojamas 416 879-4937; faksas 416 769-1524.
RE/MAX WEST REALTY Inc., 1678 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A9, 100 metrų į rytus nuo Toronto pensininkų klubo "Vilnius Manor".

NEMOKAMAS namų įvertinimas



Broliai TOMAS ir JONAS MOTIEJŪNAI iš JAV, II-sios Lietuvos tautinės olimpiados 400 m. bėgimo varžybose Kauno S. Dariaus ir S. Girėno stadione 1998 m. birželio 23 d. laimėję aukso ir sidabro medalius

Nuotr. "LA"

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

yra Yukon teritorijose. Tuo atžvilgiu Ontario yra septintoje vietoje, Britų Kolumbija – antroje. Specialistų daugiausia dirba Kvebeke, po to seka Ontario.

Nuo 1991 – 1996 m. iki 130% pakilo skaičius gydytojų, išvykstančių iš Kanados dirbti kitose valstybėse. Ontario provincijoje iš visų mažiausiai ligoninių lovų – 3.9 kiekvienam 1000 gyventojų. Kaip praneša Maclean's žurnalas, Britų Kolumbijoje ir Albertoje yra mažiausiai turinčių piktybinių ir nepiktybinių auglių, Britų Kolumbijoje ir Manitoboje – mažiausiai širdininkų.

Nunavut teritorija, kuri įsisteigė 1999 m. balandžio 1 d., bus Kanados vargingiausia. Naujos teritorijos, atsiskiriančios nuo North West teritorijų žemės, veiks labai menkos socialinėse ir ekonominėse sąlygose, kurias nulemia žiaurus klimatas, dideli atstumai ir brangus pragyvenimas. Trečdalis būsimos teritorijos gyventojų gauna socialinę pašalpą. Uždarbio vidurkis vos siekia \$11,000 per metus. Gyventojų yra 25,000. Narkotikų ir alkoholio vartojimas, savijudų ligų (kaip tuberkuliozės) dažnumas yra žymiai aukštesnis negu kitur Kanadoje.

ŠYPSENOS

Vaiko ašaros

– Pamečiau savo mamą! – geležinkelio stotyje verkia berniukas.
– Argi tu negalėjai laukti, jei už sijos? – klausia praėivis.
– Aš dar nedidelis – negalėjau pasiekti...

Pinigai

Vieno didmiesčio gatvėje jauna mergina renka aukas.
– Ką veiksi su tais pinigais? – klausia priėjęs senelis.
– Atiduosiu Dievui!
– O kiek tau metų?
– Devyniolika.
– Tai geriau pinigų man atiduok. Man jau aštuoniasdešimt ir tikriausiai greičiau nei tu galėsiu tai padaryti.



Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE

ETOBICOKE

ir

MISSISSAUGOJE



Sportas

Kas ką laimėjo?

Antroji tautinė olimpiada baigėsi 1998.VI.28. Rungtyniavo lietuviai iš užsienio ir Lietuvos. Skaitytoms pateikiami rezultatai.

Baidarių ir kanojų irklavimas: Sėkmingiausiai varžybose pasirodė Vilniaus vyrai ir Kauno moterys, laimėję daugumą rungčių 500 m ir 1000 m nuotoliuose. Vienintelę pergalę Kauno vyrams iškovojo 1996 metų Atlantos olimpinį žaidynių dalyviai Vaidas Mizeras ir Vidas Kupčinskas, laimėję dviečių baidarių varžybą 1000 m nuotolyje – 3 min. 27 sek. Tačiau jie netapo nugalėtojais perpus trumpesniais nuotoliais ir keturviečių varžybose. Olimpiados rekordininku pagal iškovotų medalių skaičių tapo vilnietis baidarininkas Alvydas Duonėla, laimėjęs 4 aukso ir 1 sidabro medalį. Sostinės kanojininkas Kazimieras Rėksnys laimėjo 4 aukso medalius, o kaunietė Laima Kučerova tapo triskart žaidynių čempione. Iš viso baidarių ir kanojų irklavimo varžybose dalyvavo 100 sportininkų iš Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Višagino, Plungės, Trakų, Zarasų, Šilutės, Marijampolės.

Futbolas: Baigmėje kovojo Kauno ir Vilniaus rinktinės. Dėl 3-4 vietų varžėsi Panevėžio ir Šiaulių komandos. Pusfinalyje kauniečiai 3:1 įveikė panevėžiečius, o vilniečiai 2:1 – šiauliečius.

Graikų-romėnų imtynės: Dėl 8 apdovanojimų komplektų rungėsi 52 imtynininkai. Visose svorio grupėse nugalėjo favoritais laikyti atletai. Penkių grupių varžybas laimėjo Vilniaus sportininkai, trijų – kauniečiai.

Krepšinis: Vyru ir moterų turnyre rungtyniavo po keturias komandas. Pirmajame vyrų varžybų rate Jonavos "Statyba" 88:84 įveikė Plungės "Olimpą". Šiaulių "Šiauliai" 78:80 nugalėjo Alytaus "Alitai-Savį". Moterų turnyre Marijampolės "Gija" 75:84 pralaimėjo Kauno "LKKI-Viktorijai", Vilniaus "Lietuvos telekomas" 79:60 nugalėjo Lietuvos jaunių rinktinę.

"LR" inf.

Nutarimas

Baigiantis II-jai Tautinei olimpiadai ir VI-tosioms Pasaulio lietuvių žaidynėms, Lietuvos kūno kultūros ir sporto departamente įvykusiame sporto darbuotojų susirinkime nutarta tęsti tradiciją ir 2002 metais liepos mėn. Lietuvoje surengti III-ją Tautinę olimpiadą, kurios programon įeitų ir Pasaulio lietuvių sportinių žaidynių renginiai, praneša ELTA (1998.VI.30). Inf.

Skautų veikla

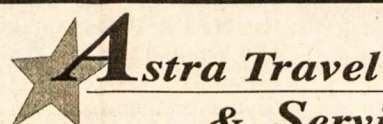
• Skautišką šeimą sukūrė jūrų budys v.v.l. inž. Paulius Bekeris ir v.s.k. Daina Batūraitė. Santuokos sakramentą jie priėmė birželio 20 d. Lietuvos kankinių šventovėje. Abu jaunieji buvo veiklūs ir ilgamečiai "Romuvos" stovyklautojai. Tikimasi ir toliau juos matyti veikloje.

• VIII-toji Tautinė stovykla įvyks rugpjūčio 8-21 d.d. Treasure Valley amerikiečių skautų stovyklavietėje Paxton, Mass. Sukaktyvinės iškilmės bus rugpjūčio 15-16 d.d. Visi kviečiami aplankyti šį didįjį skautišką jaunimo sąskrydį. F.M.



Montrealio skautų išvykoje į paukščių draustinį Hudson, Que., vietovėje. Ponia Miller aiškina, kaip maitinti sužeistus paukščius. Prie jos – Sebastonas Ptasinskas, Paulius Mickus, Antanas Mickus ir kiti

Nuotr. A. J. Mickaus



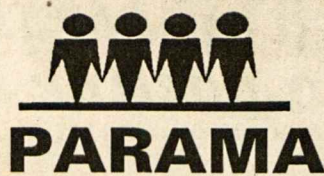
1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus ir vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7
LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA JŪSŲ PASLAUGOMS!

Vasaros metu į Lietuvą keliaujančiųjų dėmesiai!

Parūpiname bilietus į Lietuvą ir kitas pasaulio šalis papigintomis kainomis. Nebrangūs draudimai išvykstantiems ir atvykstantiems. Didelės nuolaidos individualioms grupėms visos vasaros metu (ne mažiau kaip 10 žmonių).
* Pardudamos kelionės į Lietuvą įskaitant skrydį, pervežimą iš oro uosto į viešbutį, nakvynę viešbutyje (ne mažiau kaip 3 žvaigždučių) ir pusryčius.
Besinaudojantys mūsų paslaugomis apdovanojami kelioniniais krepšeliais.

Laukiame jūsų pageidavimų visais kelionių klausimais
Teiraukitės visomis darbo dienomis, šeštadieniais pagal susitarimą
TEL: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS



AKTYVAI per 106 milijonus dolerių

MOKA:

3.00% už 30-89 dienų term. indėlius	
3.25% už 90-179 dienų term. indėlius	
3.50% už 180-364 dienų term. indėlius	
3.75% už 1 m. term. indėlius	
4.00% už 2 m. term. indėlius	
4.25% už 3 m. term. indėlius	
4.50% už 4 m. term. indėlius	
5.00% už 5 m. term. indėlius	
3.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
4.00% už 1 m. GIC invest. pažym.	
4.25% už 2 m. GIC invest. pažym.	
4.55% už 3 m. GIC invest. pažym.	
4.75% už 4 m. GIC invest. pažym.	
5.25% už 5 m. GIC invest. pažym.	
2.75% už RRSP ir RRIF ind.	
(variable rate)	
4.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
4.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
4.55% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
4.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
5.25% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
2.75% už OHOSP (variable rate)	
2.00% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)	
2.00% kasd. pal. čekių sąsk.	
3.75% už JAV dol. 1 m. GIC	
2.75% už JAV dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

IMA:

už asmenines paskolas nuo.....	7.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)	
1 metų.....	6.30%
2 metų.....	6.40%
3 metų.....	6.55%
4 metų.....	6.65%
5 metų.....	6.70%

su keičiamu nuosimčiu.....5.65%

Duodame:

- asmenines paskolas iki \$250,000;
- mortgicijus iki 95% įkainoto turto;
- riboto kredito paskolas (Line of Credit) ir
- komercinius mortgicijus

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje



Nemokama narių gyvybės drauda (taupymos sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000.

Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas. Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) Lietuva ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6

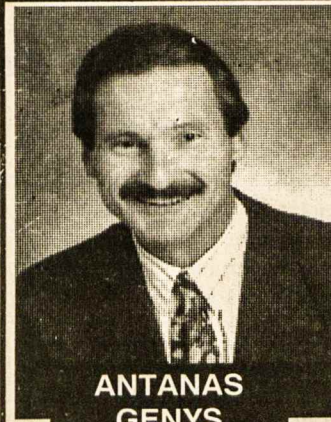
Telefonas: 416 532-1149

Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8

Telefonas: 416 207-9239



Sutton
GROUP



ANTANAS
GENYS

PAŽADU JUMS

24 valandų

tarnybines paslaugas,
greitą dėmesį,
sąžiningumą,
išsamią informaciją.

Prašau skambinti šiandien

tel. 416 236-6000

pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

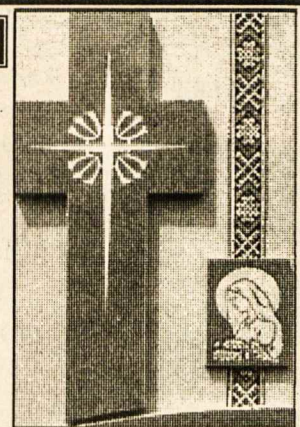
SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puosiname lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7



Queen Travel
International Ltd

ALGIS
MEDELIS

133 Roncesvalles Ave.,
TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

KELIONĖS | VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

Į LIETUVĄ KELIONES paruošiu ne tik iš Toronto, bet ir iš kitų, kad ir tolimiausių Kanados vietovių. Geriausias kainos šiuo metu yra skrendant AIR CANADA ir LIETUVOS AVIALINIJOS bendrai sudarytomis trasomis per Paryžių, Londoną arba Frankfurtą.

Rugsėjo 23 ruošiam 14 dienų kelionę į Prancūziją, Ispaniją ir Portugaliją (ir Liurdas, ir Fatima!)	– \$2590.00
Spalio 9 – 12 dienų į Kaliforniją, Arizoną, Nevadą	– \$1750.00
Lapkričio 5 – 12 dienų į Šventąją Žemę	– \$1999.00

Pas mane atvažiuoti nėra būtina – keliones sutvarkau paskambinus telefonu. Bilietus pristatau EXPRESS paštu. Asmeniškai su manimi susitikti QUEEN TRAVEL įstaigoje galite trečiadieniais tarp 11 v.r. ir 5 v.v. arba kitu Jums tinkamu laiku, iš anksto susitarus. Reikalui esant atvažiuosiu į jūsų namus.

ALGIS MEDELIS



MEDELIS CONSULTING

45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7

Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183

ALGIS ar STEFA MEDELAIS

Visos paslaugos atskviečiant Jūsų gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBŲ DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVIŠKAI TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !

Amerikos lietuvis, palikęs...

(Atkelta iš 5-to psl.)
jevisko, Puškino ir Solovjovo raštai. Atvykę „išvietinti“ (dipukai) priekaištaudavo: „Koks čia lietuvis“ tas direktorius Jaskevičius su slaviškai skambančia pavarde? Jei ne komunistas, tai tikrai „rausvas“.

Lietuviai dėstytojai

Lietuvius prof. dr. Antanas Vasy, kuris save vadindavo „dvigubu-dipuku“, nes buvo iš tremtas iš Rusijos bolševikų, ir vėliau iš tremtas iš Lietuvos, dėstė rusų kalbą ir istoriją. Taip pat institute dirbo kun. dr. Kazimieras Gečys ir Aldona Šlepetytė. Vėliau atvyko jaunas amerikietis lietuvių kilmės Richard Mills dėstyti. Tuomet Fordham'e profesoriavo dr. Konstantinas Račkauskas, žymus pirmosios Lietuvos respublikos teisininkas ir dviguba daktarė, Amerikos lietuvių Ruth Witkus (Rūta Vitkaitė). Nė vienas jų nebuvo baigęs kokios nors „aukštos partinės mokyklos“.

Visos tautybės institute kultūringai ir gražiai sugyveno. Kitataučiai žavėdavosi lietuviams: tokia maža tauta įnešė tiek gero į bendrą universiteto gyvenimą! Jų tarpe buvo lenkas, žymus tarptautinio masto istorikas Oskaras Haleckis, buvusio caro Nikolajaus II ambasadoriaus Vatikane dukra Elena Izvol'skaia ir rusų kunigaikštis Urusovas. Jie atvykę į Fordhamą su pratu, kad lietuvių tauta dar gyva, kultūringa ir pajėgi, ne kokia etninė grupelė, patekusi į „istorijos šiukšlyną“.

Lietuvių kalbos kursai

Kun. Jaskevičiaus ir dr. A. Vasio iniciatyva 1956 m. buvo įsteigti lietuvių kalbos kursai Fordhame. Kiek vėliau pradėjo

veikti vasarinis Lietuvių institutas. Susirinko entuziastiškas būrys studentų-pasauliečių, dvasiųjų ir vienuolių, kilusių iš senosios ir naujos pokarinės ateivijos. Deja, dėl stokos studentų ir lėšų Lietuvių institutas neilgai gyvavo, nors vėl buvo dr. A. Vasio ir studento Tomo Michalskio pastangomis atgaivintas. Šioje veikloje dalyvavo ne tik prof. dr. Antanas Vasy, bet ir visi eilę pirmosios Lietuvos respublikos inteligentijos – Juozas Brazaitis, Pranas Naujokaitis, Stasys Barzdukas, Leonardas Dambriūnas, Juozas Kazickas, Vincas Mačiūnas, Kostas Ostauskas, Simas Sužiedėlis, Vincas Trumpa, kun. Stasys Yla ir kiti buvo kviečiami skaityti pasikaitas.

Saulėlydžiui atėjus

Po 17 metų veiklos institutas Fordhamo airių kilmės administracijos buvo išdalintas į universiteto skyrius. Liberalų tarpe įsigalėjo Chruščiovo „peaceful coexistence“ nuotaka, kuri palietė net katalikišką Amerikos mokslo elitą. JAV valdžia pradėjo siurinti finansinę paramą institutui. Kun. Jaskevičiaus institutas, kaip stiprus vienetą dingio. Jis pats išėjo į pensiją ir pradėjo eiti savo naujas „Assistant Director of Alumni Affairs“ pareigas. Taip pat pradėjo kristi senosios kartos lietuvių šviesuomenės žvaigždės – vienas po kito išėjo į pensijas arba amžinybėn. Ne mažai naujai atvykusių iškilavo iš Niujorko apylinkių į kitas JAV valstijas.

Atėjo ir kun. Jaskevičiaus saulėlydis. Jo akademinė karjera pasibaigė, grįžo į sielovadinę veiklą. Dar būdamas instituto direktorium, sutuokdavo jaunos studentės, krikščio ju vaikus. laidojo jų tėvus ir ypač užjautė tuos, kurie žuvo kovoje su komunizmu Vietname. Vieną savaitę sutuokė studentą su būsimą žmona šeštadienį, sekantį antadienį laidojo to studento geriausia draugą, žuvusį Vietname.

Jam rūpėjo Lietuva

Savo 80 metų vėlonis atidavė Dievui, tėvynei Amerikai ir Lietuvai. Visur kėlė Lietuvos ir lietuvių vardą. Jisai sulaukė Sov. Sąjungos griuvimo ir laisvos bei nepriklausomos Lietuvos. Paskutiniu laiku dažnai lankė Lietuvą. Pagaliau apsigyveno prie Šv. Kazimiero šventovės Vilniuje. Dalyvavo Lietuvos jėzuitų provincijos atstatyme. Jam rūpėjo po sovietmečio Lietuvos problemos. Jis aktyviai prisidėjo prie lietuvių religinės šalpos veiklos. Jo iniciatyva Fordhamo universiteto studentai ir profesorai surinko ir išsiuntė į Lietuvą tūkstančius mokslinių knygų. Savo akimis matė sovietų padarytą žalą lietuvių tautai. Jam rūpėjo stoka pašaukimų į dvasiškios posovietinės Lietuvoje ir išeivijoje. Dar skaudžiau jį palietė kai kurie iš Vakarų Lietuvoje įsisavinę peiktini dalykai. Jis pamatė, kad kova Lietuvoje, kaip ir modernioje Amerikoje, pasilieka „dvasinė kova už tiesą“.

Gaila, kad lietuvių tauta prarado vieną iš žymiausių dvasios vadų. Klausimas dabar – kur atžalynas? Dar gal per anksti matyti visą pasėtą kun. Vlado Jaskevičiaus derlių.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Prima pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
Fondas
Foundation
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

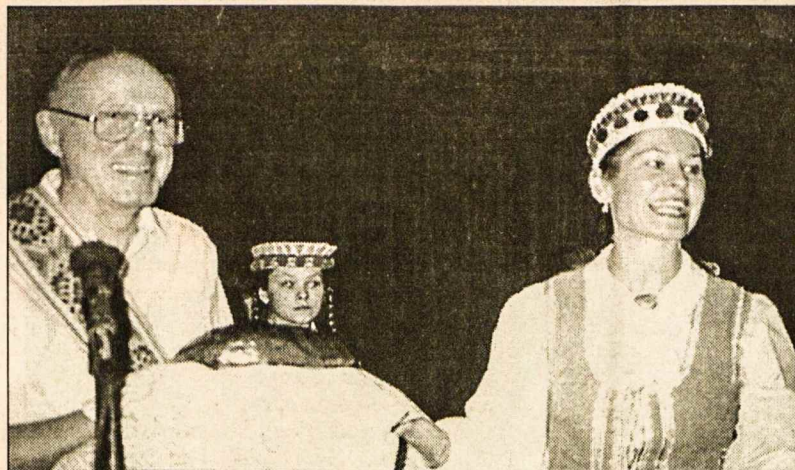
KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškite Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMĖKIME LIETUVIŲ FONDA!



Panevėžio tautinių šokių grupės „Grandinė“ vadovė IRENA KARTANIENĖ vienam iš globėjų Toronte Vytautui TASECKUI įteikia lietuviškos duonos kepalą



Panevėžio moksleivių tautinių šokių grupės „Grandinė“ šokėjai, parodė savo meną Toronte Prisikėlimo parapijos salėje 1998.VI.21

Nuotr. V. Kulnio

Lietuviška knyga Irane

K. ASTRAS

Aš mėgstu pasižvalgyti po senų knygų parduotuves. Europa, ypač Šveicarija, yra šios srities žmonėms tikras rojus.

Dirbdamas šiaurės rytų Irane, Mashad mieste, radau šios rūšies knygyną. Senos klasikinės knygos, apdengtos ožkos oda, su auksinėmis antraštimis, daugiausia arabų, persų, indiečių ir kitomis Azijos kalbomis.

Europietišku knygų skyriuje aš patraukė anglų kalba parašyta Lingio (Lingys) knyga „SUFIZMAS“, išleista Oxford'o universiteto Anglijoje. Iš apdaro paskutinio puslapio šykščiu žinių sužinojau, kad tas Lingys profesorius Oxford'o universitete, apie 1930 metus persikėlęs trumpam laikui į Kauno universitetą dėstė filosofiją. Nepalikęs gilesnių pėdsakų persikėlęs profesoriatui į Kairo universitetą.

Mashad miestas yra pastatytas ant Azijos-Europos šilko kelio, antras savo svarbumu islamui (antras po Mekos) nes čia yra palaidotas Mohamedo pusbrolis, Ali-Shiite sektos steigėjas.

Mashad miestas yra garsus savo įvairių filosofijų mokyklomis. Pačiame mieste matomi labai seni bokšto formos mūriniai pastatai – sufizmo filosofijos mokyklos. Kas yra sufizmas, čia nenagrinėsiu. Ši filosofija atkeliavo į Mashadą iš Indijos ir susilijo su islamu. Pagrindinis šios filosofijos tikslas – vesti žmogų į tobulybę stiprinant dvasią. Skolastikai moko, kad žmogus, save kontroliuodamas, gali tobulėti savo dvasinėm galiom, artėti į patį Kūrėją (Dievą). Įdomu tai, kad Wolfgang Goethe panašiai savo kūryboje yra išsireiškęs: „O Mensch, Du

Ebenbild Gottes“ (Žmogau, esi Dievo atvaizdas).

Pastaruoju metu skaitydamas Kaukazo laisvės kovų vikišką romaną, čečėnų ir kitų Kaukazo tautų kovas su Rusijos caru XIX šimtmečio, radau daug medžiagos apie čečėnų vadą ŠAMILĄ, vadovavusį kovoms per 30 metų.

Paaikėjo iš šios knygos, kad visi čečėnų vadai ir jų kovotojai buvo sufizmo filosofijos pasekėjai: gyvenime siekti tobulybės, artėjant į savo Kūrėją (Alachą). Tai galima pasiekti tik turint visišką laisvę. Visa kova su caru su didelėmis aukomis vyko SUFIZMO filosofijos fone. Ši filosofija, dvasia pakiliams čečėnams virš grobuoniškų caro siekimų, buvo visą laiką stiprybės šaltinis. Ji vedė juos ir Stalino laikais ir baissioje dabarties kovoje su rusų pavergėjais.

Kovoje kritęs čečėnų vadas generolas Dudajevs su kitais vadais buvo suaugęs su sufizmo filosofija, kuri atkeliavo į Kaukazą iš Persijos apie XII š.

Red. pastaba. Šiame rašinyje minimas Lingys „Sufizmo“ leidinio autorius neminimas nė „Lietuvių enciklopedijoje“. Joje pažymėti Juozas Lingis, g. 1910 m., etnologas, baigęs mokslus Lietuvoje ir darbavęs daugiausia Švedijoje, ir Juozas Lingys, g. 1919 m., choreografas, pasižymėjęs etnografinių šokių kūrejas. Filosofo Lingio pavardės neteko užtikti.

Aukojo „Tėviškės žiburiams“

\$100 - M. Grinius; \$50 - A. Žebertavičius, R. Dunphy; \$20 - M. Gelazius, dr. J. Skučas; \$13 - A. Leiberis; \$10 - A. Liutkus, A. Šmulkštienė, J. Kiaulėnas, A. Mėrkevičius, A. Su-deikis, J. Motiekonis, G. Karsokas,

SKAITYTOJAI PASISAKO

SVETIMŽODŽIAI

Perskaiciau „TŽ“ 1998 m. 23 nr. Uršulės Paliulytės laišką ir redakcijos pastabą, kurioje sakoma, kad kultūrinį lygį pasiekusi kalba negali apsieiti be tarptautinių žodžių. Su tuo nenorėčiau sutikti. Žinoma, labai daug žmonių nori pasirodyti, kad yra nepaprastai išsimokslinę ir dėl to vartoja daug svetimžodžių. Man atrodo, tuo būdu paniekinama turtinga mūsų kalba. Gal kai kurie žodžiai jau per daug išsiskinę mūsų kalboje, kaip pvz. planas, liutuanistinė mokykla, institutas. Tačiau yra tokių žodžių, kurių priedangoje atsiranda naujadarai, pvz. „adekvatus“. Juk lietuviškas jo atitikmuo yra „tinkamas“. Arba pvz. „realus“, vartojamas vietoje žodžio „tikras“. Tai nereikalingas svetimžodis, juoba kad po jo sparnu įsisuka naujadaras „realijos“. Tai tau tikras parazitais, atsiradęs iš anglų „realities“.

Inž. Bronius Masiokas,
Edmonton, AB

RUSŲ ĮTAKA

„TŽ“ 1998 m. 19 nr. 7 psl. įdėta nuotrauka, po ja toks užrašas: „Naujasis Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus su žymiuoju dainų ir sambūriu „Lietuva“ Vilniuje“.

Pagal moterų aprangą turėtų būti pavadinta ne „Lietuva“, bet „Rusija“, nes moterys vietoj žavių lietuviškų karūnėlių ant galvų užsimauklusios rusiškų puodus.

Buvo suprantama okupacijos laiku – tada privalėjo vykdėti okupantų įsakymus. Dabar Lietuva laisva, gali grįžti prie gražiosios lietuvių moterų aprangos. Jei to nedaro, tai ženklas, kad lietuviai jau išsižadėjo savo vertybių – savo grožio, savo papročių. Jiems jau viskas gera ir gražu, kas svetima.

Prieš keliolika metų buvau radęs krautuvėje rusų pagamintą plokštelę su angliškų užrašų: lietuvių tauta rusams giminė, tai ir jų melodijos panašios. Gaila, tos plokštelės nenupirkau. Dabar moterys patarnauja rusams, parodydamos, kad jų apranga tokia pat kaip rusų.

I. Šajauka,
St. Catharines, Ont.

Į SVEIKATĄ! AR NE?

„Yra toks Alcoholic Anonymous dvasinio atgimimo paradoksas: jis išauga iš visišką pasidavimo ir silpnumo. Reikia pakeisti senąjį gyvenimo būdą, kad rastum naują“. (Alcoholics Anonymous Comes of Age, psl. 46).

Tūkstantis Jono Miežio smūgių neįkvėpė man drąsos pripažinti pralaimėjimą. Maniau, kad moralinė mano pareiga – kovoti su savo „draugu-priešu“. Pirmajame „A.A.“ susirinkime supratau: pripažinti pralaimėjimą prieš ligą yra teisinga. Įeidamas pro „A.A.“ duris, instinktyviai žinojau, kad esu didelės meilės akivaizdoje. Be jokių pastangų iš savo pusės įsitikinau, kad mylėti save yra gera ir teisinga, kad Dievas to nori. Išlaisvinimą iš ten, kur mano mintys laikė mane vergovėje, atnešė jausmai. Aš esu dėkingas. Iš „Kasdieniniai apmąstymai“. Tai „A.A.“ narių apmąstymų knyga kitiems „A.A.“ nariams.

Siemet Lietuvos „A.A.“ švenčia 10-tą veiklos sukaktį. Adresas: Lietuvos „A.A.“ tarnybos biuras Gerosios Vilties 3, Vilnius, tel. (8-22) 260017. A/D 2304, 2050 Vilnius Lithuania

Toronto „A.A.“ tarnybos biuro tel. 416 487-5591. Inf.

J. Jasinevičius; \$8 - J. Pažėra, J. Gribliuskas; \$5 - J. Budrienė.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė: \$52 - H. Kripavičius, dr. R. Strikas, E. Gudinskas, M. Izokaitienė, J. Vaškas, L. Šlenys, J. Mikalauskas, I. Punkskis, M. Kairienė, V. Radzevičius, Ch. Jackson, A. Keršys, G. Narbutas, Ž. Žilinskas, M. Jurėnas, V. Ripskis, J. Matukas, A. Augustinavičius, K. Bočanskas, A. Leiberis, P. Tunkūnas, R. Verbyla. \$50 - E. Apanavičius, G. Kazėnas, J. Aukštaitis, A. Žebertavičius, kun. V. Valkavičius.

Rėmėjo už dvejus metus atsiuntė: J. Krisciūnas, S. Fidleris.

Garbės prenumeratą atsiuntė: \$100 - Dr. A. Sidlauskas; \$72 - dr. M. Ramūnas; \$63 - J. Jasinevičius; \$62 - G. Zaboriskis, I. Matus, A. Šmulkštienė, M. Pužauskas, A. Styga, L. Ragas, S. Žilevičius.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie, siųsdami reguliarią prenumeratą, pridėda ir auką.

• Nesiskundžiau ir nedejačiau dėl savo likimo, tačiau kartą, kai buvau basas ir neturėjau lėšų batams pirkti, pradėjau mūrmėti. Prisilegtas nuejau į didelę mečetę Kufoje ir ten pamaciau vyrą be kojų. Tuomet dėkojau Dievui už tai, kad turėjau abi kojas, kurioms trūko tik tai apavo (Madi)



JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas

♦ 25 metų namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – 416 532-5893

Nemokamas namų įvertinimas



RUBY REAL ESTATE LTD.
27 John Street (2nd Floor),
Toronto (Weston), Ont. M9N 1J4

♦ MLS skelbimas
♦ Komisas 3½%
♦ Toronto Real Estate Board narys

Victor Rudinskas, Broker

Tel.: 416 249-7829

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)

Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: 905 271-7171

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių Namus)

Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. O. ELVIKIS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.

(Orthodontist)

Telefonas

2373 Bloor Street West

416 763-5677

(Prie Jane St.)

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS,

B.Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P.Eng.

Tel. 416 240-0594

27 John St., Second Floor

Weston, Ontario M9N 1J4

(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Lengvai pasiekiamas autobusu
nr. 79 (Scarlett Road) nuo
Runnymede požeminio stoties.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE, JOHNSON

5110 Dundas ST.W.

(tarp Islington ir Kipling gatvių)

Etobicoke, Ont. M9A 1C2

Tel. 416 236-3060

Fax 416 236-1809

CMD INSURANCE SERVICES INC.

Dėl visu rūšių draudos, taip pat naujos automobilų ir namų draudos bei jau apdraustų automobilų ir namų draudos reikalais kreiptis į Rimą Drešerį: dėl visu komercinių draudų – į Ričardą Drešerį.
1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8

Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406

FAX 905 624-8238

CMD Insurance Services Inc.

Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Rick Drešerį

Tel. 416 233-3334

DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

2 Jarie Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3

416 762-4232 FAX 416 762-5588

TORONTONT

Anapilio žinios

– Birželio 28, sekmadienį, Lietuvos kankinių šventovėje 11 v.r. Mišių metu giedojo sol. Slava Žiemelytė.

– Liepos 12, sekmadienį, Lietuvos kankinių šventovėje 9.30 v.r. Mišių metu giedojo sol. Lilija Turutaitė.

– Mišios Vasagoje Gerojo Ganytojo šventovėje dabar sekmadieniais aukojamos 10 val. ryto.

– Anapilio knygne yra gautas žurnalo "Virtuvė" nr. 7.

– Mišios, liepos 11, šeštadienį, Delhi Šv. Kazimiero šventovėje 6 v. v. už a.a. Mečį Norkų; Mišios liepos 12, sekmadienį; Lietuvos kankinių šventovėje 9.30 v.r. už a.a. Michaliną Dausienę (V metinės); 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 10 v.r. už a.a. Elzbiatą Kaunienę.

Išganytojo parapijos žinios

– Šį sekmadienį, liepos 12 visi keliai veda į parapijos metinę iškylą "Boyd Conservation" parke, Cliff Nr. 2 rajone, Woodbridge, Ont. Įvažiavimas rytinėje Islington Ave pusėje, maždaug 3.5 km į šiaurę nuo 7-to kelio. Pamaldų pradžia parke 11 v. ryto. Programoje numatyta bendri pietūs (bus galima nusipirkti iškeptų viščiukų ir kt., reikia atsi- vežti tik savo gėrimų), žaidimai vaikams, moterų draugijos loterija. Kviečiame visus gausiai atsilankyti ir jaukioje nuotakoje praleisti laiką.

– Pamaldos liepos 19 d. ir vi- sais sekmadieniais po to vyks 9.30 v. ryto iki 1999 metų birželio mėn. paskutinio sekmadienio.

Lietuvių Namų žinios

– Sekmadienio, liepos 5 popie- tėje dalyvavo 130 asmenų. Svečių knygoje pasirašė Jūratė Burokaitė iš Vilniaus. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN valdybos narė Aldona Dargytė-Byszkiewicz.

– LN valdybos posėdis – liepos 16, ketvirtadienį, 7 v.v.

– Liepos 12, sekmadienį, "Boyd Conservation" parke įvyks Lietuvių Namų vyrų būrio ir "At- žalyno" gegužinė. Bus programa, veiks bufetas. Autobusas išvyks nuo Lietuvių Namų ir "Vilniaus" rūmų 12.45 v.p.p. Kelionė nemokama, reikia tik užsiregistruoti LN rašti- nėje, tel. 416 532-3311.

– LN poilsio stovykla rengiama pranciškonų stovyklavietėje "Kre- tinga" rugpjūčio 8-15 d.d. Dėl in- formacijos ir registracijos skambi- ni stovyklos komendantui Zigmui Revui tel. 416 251-9635, Augusti- nuui Sukauskui tel. 416 614-7739 ar- ba Emilijui Bartminui tel. 416 249-0490.

– LN bazaras įvyks liepos 11, šeštadienį, nuo 9 v. ryto iki 2 v. po pietų. Išnuomojami stalai po \$5 pa- vieniams asmenims. Daiktus prašo- me atnešti į Lietuvių Namus iki lie- pos 10 d. Šių paruoštų daiktų pel- nas skiriamas slaugos namų staty- bos fondui paremti. Dėl smulkes- nės informacijos skambinti Dan- guolei į LN raštinę tel. 416 532-3311.

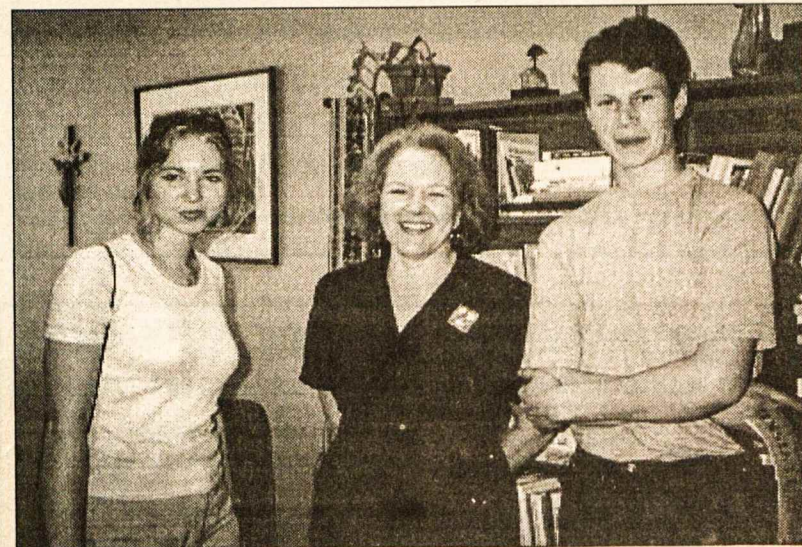
Keltuvo vajui aukojų: \$200 – E. Juzėnienė (a.a. Julius Ju- zėno XXV mirties metinių pro- ga); \$100 – M. Vaškevičienė.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojų: \$100 – M. Vaškevi- čienė.

Telšių kunigų seminarijai aukojų: \$200 – E. Juzėnienė (a. a. Julius Juzėno XXV mirties metinių proga).

Sibiro tremtinių grįžimo fondui aukojų: \$100 – M. Vaš- kevičienė.

A.a. Michalinos Dausienės, mylimos mamos, penkerių metų mirties prisiminimui (1993.VII.18d.) dukrė Aldona ir žentas Mečys Empakeriai "Tėviškės ži- buriams" aukojų \$50.



Tarptautiniame jaunųjų pianistų konkurse 1998 m. gegužės 20-24 d.d. Bathurst, NB, dalyvavę Lietuvos pianistai MINTARĖ KANOPKAITĖ ir REMIGLIUS SABALIAUSKAS, aplankę Torontą "Tėviškės žiburius" su redaktore RAMŪNE SAKALAITĖ-JONAITIENE Nuotr. V. Kulnio

Prisikėlimo parapijos žinios

– Mišios "Kretingos" stovykla- vietė, Vasagoj, vasaros metu auko- jamos kas sekmadienį 11 v.r. Kvie- čiami ir apylinkės lietuviai jose dalyvauti.

– Trečiojo Šv. Pranciškaus ordi- no narių Mišios ir susirinkimas įvyks šį ketvirtadienį, liepos 9, 10 v.r.

– Santuokos sakramentą pri- ėmė Gailė Jonytė ir Justinas Rasas.

– Pakrikštyta Ieva Magdalena, Monikos (Anskaitytės) ir Arūno Raščiauskų dukrelė.

– "Kretingos" stovyklavietė, Vasagoj, stovyklauja 124 vaikai, juos prižiūri 25 vadovai. Komen- dantas A. Kaknevičius, kapelionas kun. E. Putrimas, gailėtinga sesuo K. Juskev. Virtuvė dirba 6 virėjos. Didysis lauzas, į kurį kviečiami tė- veliai ir svečiai, vyks šį šeštadienį, liepos 11, 7 v.v. Lietuviškai kalban- čių vaikų stovykla prasidės liepos 19, sekmadienį.

– Maldininkų kelionei autobu- su į Midland'o Kanados kankinių šventovę, kuri vyks rugpjūčio 2, re- gistruotis galima parapijos raštinė- je. Kelionės kaina \$17. Autobusas išvyks iš parapijos 12 v. ir grįš apie 7 v.v. Pamaldų tvarka: 2.30 v.p.p. Kryžiaus keliai, 3 v.p.p. Mišios, ku- rių metu pamokslą sakys kun. K. Kaknevičius, giedos Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras.

– KLK moterų dr.-jos parapijos skyriaus išleista knyga "Tresures of Lithuanian Cooking" galima įsigyti parapijos raštinėje ar pas skyriaus pirmininkę I. Vibrienę 762-8414.

– Mišios sekmadienį, liepos 12: 8.15 v.r. už Ročių ir Gečių šeimų mirusius; 9.15 v.r. už a.a. Petrą Gaidinską; 10.15 v.r. už a.a. Joną Zuloną, už a.a. Alfonsą Mazlavec- ką, už a.a. Kostą Valančių; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijietis.

Muziejaus-archyvo žinios

– Primename Maironio mo- kyklos vaikams ir tėvams, kad vaikų meno darbų paroda muziejuje šį mėnesį baigiasi. Prašome atsimti vaikų darbus, nes kitaip jie taps muziejaus nuosavybe.

PADĖKA

Muziejaus darbą parėmė aukodamos po \$100: Veronika Kubilienė, Monika Vaškevičienė. Dėkojame, kad padedate ruošti naujas parodas. **Vėdėja**

Anapilio vaikų darželis šią vasarą stato vaikučiams žaidimų aikštę. Reikia visų pagalbų šį gražų ir vaikams svarbų užmojų įvykdyti. Aukos priimanos Pri- sikėlimo parapijos kooperatyve sąskaitos nr. 1698381. Už kiekvie- ną auką šio vaikų darželio moky- tojos bus labai dėkingos.

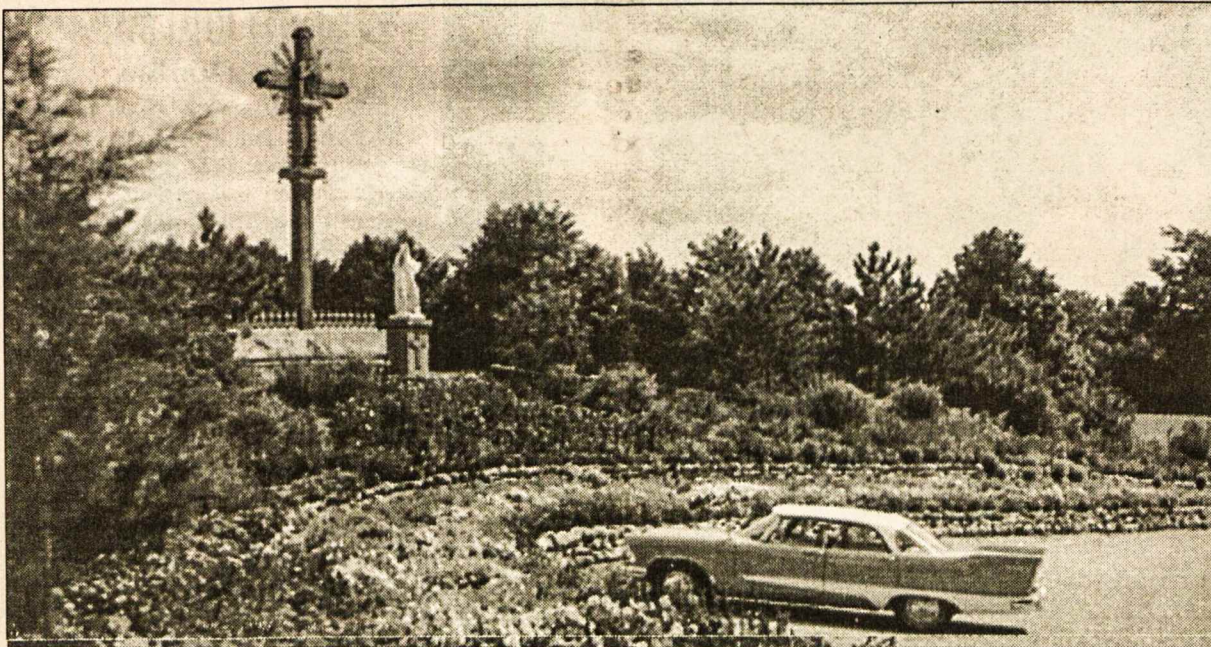
A.a. kun. Prano Špakausko, ilgametio misionieriaus Afrikoje, atminimui pagerbti Toronte gyve- nančios velionies pusseserės Ada Jucienė ir Laima Senkevičienė bei jų šeimos tremtinių vaikai- čių mokyklai Vilniuje "Lietuvių namai" paremti aukojų \$260.

"Angeliukų" chorui aukojų: \$100 – V. S. Piečičiai; M. A. Empakeriai (a.a. Michalinos Dausienės V mirties metinių proga); \$20 – A. Buragienė, B. Maziliauskienė.

Išėivijos lietuvių klierikų studijoms Romoje aukojų: \$100 – M. Vaškevičienė.

Kauno arkivyskupijos "Vai- kų dienos centrums" aukojų: \$100 – E. Juzėnienė (a.a. Ju- liaus Juzėno XXV mirties meti- nių proga).

A.a. Aleksandru Juciui mi- rus, užjausdami žmoną Adą ir artimuosius, Alviną ir Vldas Ramanauskai "Tėviškės ži- buriams" aukojų \$30.



Kanados kankinių vietovėje Midlande lietuvių kryžius, pastatytas 1957 metais. Kartą per metus prie šio kryžiaus laikomos pamaldos. Šiemet tradicinė lietuvių maldininkų kelionė rengiama rugpjūčio 2, sekmadienį

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" pas- kutinis numeris prieš atostogas išeis liepos 28 d., o poatostoginis numeris – rugpjūčio 18 d. Atos- togų metu neveiks redakcija ir spaustuvė. Administracija dirbs visas dienas, išskyrus šventes ir savaitgalius. Redakcija ir spau- stuvė po atostogų pradės dirbti rugpjūčio 11 d.

Toronto lietuvių pensininkų klubas rengia tradicinę gegužinę High Parke, plote Nr. 15, įvažiavi- mas iš Bloor gatvės, liepos 15, trečiadienį, 11 v.r. iki 4 v.p.p. Programą atliks muz. L. Turutai- tė. Bus šilti pietūs ir kiti priedai. Prašom bilietus įsigyti pas: T. Kobelskienę tel. 416 760-8003 ir A. Dobienę tel. 416 769-7550.

Vincas Kolyčius, charizminio sąjūdžio veikėjas bei skatintojas, lankėsi Lietuvoje jau šeštą kartą, besidarbuodamas daugiausia su "Gyvyjų akmenų" grupe keturias savaites. Su juo šį kartą lankėsi ir keli charizminio sąjūdžio veikė- jai iš JAV ir Kanados. Šie veikė- jai pamokslavo įvairiuose ren- ginuose vieną savaitę. V. Kolyčius per tas kelias savaites turėjo daug susitikimų su įvairiais vei- kėjais ir patyrė, kad dabartinėje Lietuvoje yra daug vargo, bet dar daugiau evangelinės šviesos. Jo veikla domėjosi ir Lenkijos radijas, ir spauda. "Kauno diena" 1998.VI.5 laidoje išspausdino su- juo pokalbį ir nuotrauką. Pokal- bio antraštė "Šalia blogybių Lie- tuvoje yra labai daug šviesos". Grįžęs į Torontą V. Kolyčius parašė straipsnį apie savo misi- jinę kelionę. Netrukus jis pasi- rods "TŽ".

A.a. Vladui Šaltmirui mi- rus, užjausdami jo dukras Mirgą ir Gailę, seserį Eleną Sergautienę, brolių Bronių, artimieji "Kovai su vėžio liga Lietuvoje" aukojų: \$40 – I. Balsytė; \$30 – dr. J. E. Čup- linskai; \$25 – M. Tamulaitienė; \$20 – B. Stalioraitienė, A. G. Va- liliūnaitė, J. Bakis, A. Watson, C. L. Senkevičienė, dr. A. A. Valadkos, V. Paulionis, I. A. Kairiai, A. N. Banellai, A. R. Kalendros, M. Vasiliauskienė, dr. A. B. Spudai; \$15 – T. B. Stanuliai, L. G. Vyš- niauskai; \$10 – L. V. Sendžikai, G. S. Krašauskai, A. R. Sapliai, J. Pacevičienė, A. Valienė, E. Bočkienė, B. P. Sapliai, A. Le- mežys, E. Ališauskienė, M. P.

Tremtinių vaikų mokyklai "Lietuvių namai" Vilniuje Kana- dos lietuvių fondas paskyrė \$500, KLB krašto valdyba padengė siuntinių pasūtymo išlaidas, A. L. Čepai apdovanojo mokinius drabužiais. A. S.

A.a. Aleksandras Jucys, 88 m., ilgesnį laiką sirgęs, 1998 m. liepos 5 d. mirė Grace ligoninėje, palikęs žmoną Adą, seserį Vandą Žolynienę Čikagoje, kitus gimines išėivijoje bei Lietuvoje. Pašarvo- tas Turner & Porter laidotojų namuose (Bloor-Windermere). Atsisveikinimas – antradienį, lie- pos 7, 8 val. vak. Laidojamas po Mišių iš Prisikėlimo šventovės trečiadienį, liepos 8 Šv. Jono lie- tuvių kapinėse Mississaugoje, Ont. Velionis Torontose daugelį metų reikšė "Paramos" ir Lie- tuvių Namų veikloje.

CLEAN FOREVER. Valome kil- mus, minkštus baldus ir automobi- lių vidų nauju būdu – sausomis pu- tomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 va- landas. Labai gera kokybė. Skambi- ni bet kurio laiku tel. 416 503-1687.

ATLIEKU stalius, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sis- temos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algijui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

Maloniai kviečiame visus atsilankyti į **Tėvynės sąjungos Toronto židinio rengiamą tradicinę**

GEGUŽINĖ

liepos 19, sekmadienį, po 10 v.r. Mišių Vasagoje (Springhurst Beach) prie Gerojo Ganytojo šventovės

Programoje:

- liaudies muzikantai su "Dainos" choru
- šilti užkandžiai, gaivinantys gėrimai
- dainos, šokiai, loterija

Rengėjai

PAČIŲ PRISKINTOS

AVIETĖS

\$1.99 svaras

Whittamore's Berry Farm

ŽIRNIAI/PUPOS IR JUODI-RAUDONI SERBENTAI

8100 Steeles Ave. East, 6 km. į rytus nuo Markham Rd. (Hwy 48)

TEL. 905 294-3275

DABAR SU LIETUVA KALBŲ ILGAI

\$48

SKAMBINKITE Į LIETUVĄ PER TELEGROUP! TIK \$0.48 UŽ MINUTĘ

ATLANTIC EXPRESS CORP. ATSTOVAI KALBA LIETUVIŠKAI

888-615-2148

TELEGROUP

ATLANTIC Express Corp. (GALIMAS TELEGROUP ATSTOVAS)

Dr. Birutė ir dr. Česlovas Joniai giminių ir draugų apsup- tyje š.m. liepos 4 d. išlydėjo savo dukrą inž. Gailę Reginą į vedy- binį gyvenimą su buvusiu toron- tiečiu Justinu Rasu. Sutuoaktu- vių iškilmės vyko Anapilyje. Lietuvos kankinių šventovėje prieš Mišias, kurias atnašau- Prisiėlimo parapijos klebonas kun. Augustinas Šimanavičius, OFM, ir kun. Pijus Šarnpnickas, OFM, Audronės Šarpytės vado- vaujamais styginis kvartetas pa- grojo religinės ir klasikinės mu- zikos. Mišiose vargonavo muz. Jonas Govedas.

Nors diena buvo lietinga, po apeigų prasigiedrino ir susi- rinkę svečiai galėjo lauke prie šventovės laiptų pasveikinti jau- nuosius ir jų tėvus. Muziejaus salėje prie užkandžių pabend- ravo svečiai iš arti ir iš toli, A. Šarpytė ir Mindaugui Gabriui smuikuojant. Anapilio didžiojo- je, išpūdingai išpuoštoje salėje jaunuosius pro juostų vartus praleido per visą salę išsiri- kavę jaunimas, o tėveliai bei jau- nojo tėvas sutiko jaunuosius su vynu, duona ir druska. Dainuo- jančių atklydėlių būrį, užėmusį jaunųjų stalą, jaunajam pavyko išprašyti be "rimtesnių pasek- mių". Dalyvaujant ir nelietu- viams svečiams, tradicijas aiški- no Indrė Čuplinskaitė ir Ona Slivinskienė.

Po B. Stanulienės skaniai paruoštos vakarienės buvo pri- statytas penkių porų būrys. Jau- nuosius sveikino vyriausias pa- brolys Tomas Jonyš, tėvai dr. C. Jonyš ir J. Rasas. Jaunieji abu padėkojo savo tėveliams, vi- siems susirinkusiems, jautriai prisiminę savo šeimų mirusiuo- sius, Gailę – savo senelį M. Pet-

rušį, Justinas – savo motiną Ja- nę Rasiene.

Sokiams įsisiūbavus po pir- mojo valso, svečiai ilgai linksmi- nosi, o vėliau dar vaišinosi prie puikaus bufeto ir saldumny- stalo prieš atsisveikinant su jau- niaisiais, kurie gyvens Kaliforni- joje. **Dlv.**

KANADOS LIETUVIŲ FONDO stipendijos paskirtos studentams Lietuvoje iš 1997-tųjų metų paja- mų:

\$225 – Dianai Akucevičiūtei, Auksei Petrulei, Stelai Žukienei, Ritai Bagdonienei.

Stipendijos kanadiečiams: \$500 – Linai Paulionytei, Dariui Viskon- tui, Kristinai Baliūnaitėi, Indrei Viskontaitėi, Andriui Gedriui, Tadi Vainiui, Andriui Čeponkui, Lidijai Puterytei, Skaistei Našlė- naitėi, Andriui Paškui, Gintautui Neuman, Birutei Lukšėnaitėi, Peter Laansoo, Linai Radžiūtei.

Iš viso išdalinta \$9,400.

Stipendijas skirstė komitetas, kuriame dalyvavo E. Čuplinskis, tarybos pirm. G. Ignaitytė, valdybos pirm. V. Piečiatis, revizijos kom. pirm. B. Saplys ir I. Ross.

Reikalui esant, kreiptis į Pello skirstymo komitetą pirm. E. Čup- linską, 62 Burnside Dr. Toronto ON, M6G 2M8, Tel. 416-533-7425.

Primename, kad stipendijos bus išmokėtos šį rudenį, prasidėjus naujiems mokslo metams. Negavus pažymėjimo iki š.m. spalio mėn. 15 dienos, stipendija bus perleista kitam prašiusiam. Nevėluokite!

DVI LIETUVĖS merginos ieško buto High Park rajone. Skambinti 416 814-4021.

MONTREALQUE

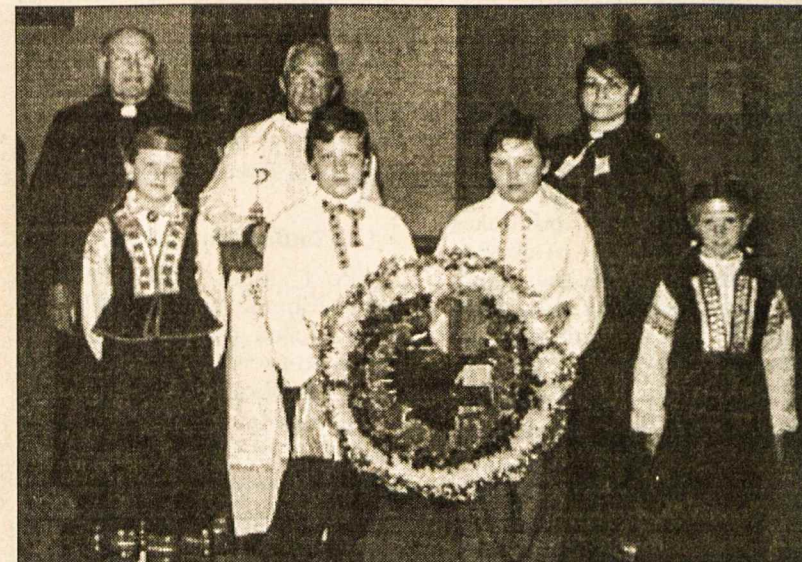
Šv. Jono Krikštytojo diena Kvebeke yra paskelbta tautine švente. Didelės ir mažos vietovės tą dieną, birželio 24, paminėjo para- dais, viešais koncertais, laužais. Kvebeko mieste bei Montrealyje šventės minėjimo pabaigoje pasi- reikė vandalai, išdaužydami par- duotuvių langus ir susiremdami su policija. Mažesnės vietovės atšven- tė ramiai ir gražiai.

Reginos (Pupelytės) ir Algio Kibirkščių trečias kūdikis – sūnelis

pakrikštytas Vyčio-Napalio-Justino vardais.

A. a. Kazimiera Gatautienė (Gata) mirė birželio 22 d. Po pa- maldų Aušros Vartų šventovėje bir- želio 27 d. palaidota Cote des Neiges kapinėse. Liko dukra su šeima ir kiti artimieji.

A. a. Juozas Gražys, 88 m. amžiaus, mirė birželio 27 d. Iš Aušros Vartų šventovės birželio 30 d. palaikai nuvežti į Mount Royal krematoriumą. Liko sūnus su šeima ir didelis būrys bičiulių. **B. S.**



Sibirinių trėmimų minėjime birželio 14 d. Montreale Aušros Vartų šventovėje drauge su estais ir lietuviais. Iš kairės: estų ev. kun. Heino Alfossar, kun. Kazimieras Ambrasas, SJ, latvių ev. kunigė Rasma Caune; vainiko nešėjai – latvė Inga Vitols, Paulius ir Antanas Mickai, latvė Kaiva Matens

Nuotr. A. J. Mickaus

PADĖKA

Minint a.a. poetą Henriką Nagį, Kanadoje-Toronte ir Montrealyje – buvo suruošta ypatinga koncertinė programa ir iš- leistas garsiausios-knygėlės komplektas PRISIMENAME HEN- RIKA NAGI, muz. Aleksandro Stankevičiaus studijos "Cof- fragants".

Tokio minėjimo iniciatoriumi ir koordinatoriumi buvo Vincas Piečiatis. Jam talkino Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė. Prie jų prisidėjo minėjimo-koncerto globėjai KLB Toronto apylinkės pirm. Danutė Garbaliuskienė ir Montreale apyl. pirm. Arūnas Staškevičius. Nepaprastu įsijautimu buvo atlikta programa. Ska- itovai – Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė, Rasa Lukoševičiūtė-Kurie- nė, Vincas Piečiatis; pianistė Leokadija Kanovičienė, smuikini- kė Audronė Šarpytė ir muz. Lavrentij Djincharadze.

Garsiausios-knygėlės komplekto leidimą ypatingai pa- rė- mę KLB krašto v-ba ir tarybos pirm. Algirdas Vaičiūnas, visa eilė mecenatų. Prie administracinio darbo nuoširdžiai talkino Jonas Gustainis. Pagal kultūrinį KLB planą, komplektas "Prisimename Henriką Nagį" išsiuntinėtis visiems, prisidėjusiems auka. Taip pat išsiuntinėta Kanados ir JAV lietuvių šeštadieninėms mokyk- loms, ir pradeda pasiekti Lietuvos mokyklų, universitetų, miestų bibliotekas.

Baigiant šį Kanados lietuvių kultūrinį projektą, su giliu dėkingumu visada prisiminsime visus jo nuoširdžius darbuotojus bei žinomus ir mums nežinomus talkininkus.

Birutė Vaitūkainaitė-Nagienė ir sūnus Gintaras su šeima

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 **FAX: 766-1349**

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai – Automobiliai – Prekyba – Atsakomybė

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 514 722-3545 **FAX 514 722-3546**

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

IEŠKOME auklės 4 vaikučiams nuo rugpjūčio vidurio, kuri gyven- tų kartu su mumis Mississaugoje. Skambinti tel. 905 848-9628.

VYRESNIO AMŽIAUS lietuvių, gyve- nanti pietvakarių Mississaugoje, Ont., ieško asmens, su kuriuo-ia galėtų palaikyti artimesnius ryšius. Skambinti tel. 905 823-0408.

IEŠKO auklų, prižiūrėtojų bei na- mų ūkvedžių pilnam ar nepilnam laikui; gali gyventi vietoje arba atvažinėti. Skambinti "Total Care Services" tel. 789-1335.

REIKALINGA auklė nuo pirma- dienio iki penktadienio 8 v.r.-6 v.v. Sheppard ir Bathurst rajone. Rei- kia, kad truputį kalbėtų angliskai. Skambinti Sophy tel. 416 512-1523 nuo 8-10 v.v.

BANGA RENOVATIONS, namų re- monto bei pataisymų bendrovė, at- lieka įvairius stalius, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonias kam- barius. Taiso smulkius vandentie- kio bei elektros gedimus. Stato lau- ko verandas, tvoras. Garantuoja- mos preinamos kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Mel- kiui, tel. 416 760-7181.

Paremkite "Tėviškės žiburius" auka, rėmėjo ar garbės prenu- merata, testamentiniu paliki- mu. Iš anksto dėkingi –

"TŽ" leidėjai

JAV DOLERIAI Į LIETUVĄ. Siun- čiamie legaliai ir patikimai su pri- statymu į namus. Mūsų įstaiga yra laikraščio "Draugas" pastatė. Dir- bame nuo 1987 m. TRANSPAK vardu. Pinigų pervedimui banko čekiais rašomi "TM Lith, Inc." (in US funds). Pinigai pristatomi JAV doleriais per 2-5 dienas nuo jūsų čekio gavimo dienos. Adresas: 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629, USA. Tel. 1-773-838-1050.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausių statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekus, oro ir van- dens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio dar- bus, nusausiname rūsius, den- giamo stogus ir t. t. Garantuoja- me gerą darbo kokybę. Skambinti Alvydui tel. 905 848-9628 416 609-5108 (pager).